

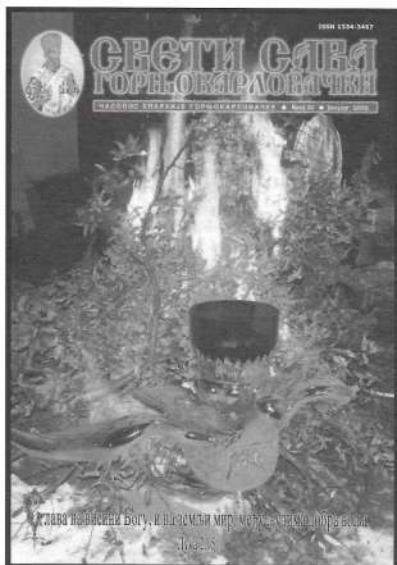
СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ • Број 20 • јануар 2009.

Глава на висини Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља.
(Лука 2,15)

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

Садржај броја 20. - јануар 2009 год.

**Часопис излази са
блајословом Њејовој
Преосвећенсјива Ејиској
јорњокарловачкој
Г. Г. Герасима**

Издавач:
Ејархија јорњокарловачка
Издавачка кућа
"МАРТИРИА"

**в.г. главној и
одговорној уредника:**
јереј Славиша Симаковић

Уреднички одбор:
протојереј-ставрофор
Мићо Костић,
јереј Марко Ђурић,
јереј Горан Петковић,
јеромонах Наум (Милковић),
јереј Горан Славнић,
г. Зоран Живковић

Адреса уредништва:
ул. Славе Рашкај 14,
47000 Карловац

тел: +385 47 642 531
факс: +385 47 642 532

Штампа:
М В т і s а к
Karlovac

ISSN 1334-3467

Слике на корицама:

1. Паљење бадњака у
манастиру Гомирју
2. Икона Рођења Госјода Исуса
Христја
3. Свјетли Иђнајије Бојоносач
4. Икона Рождесјива Христјова
- Божић

**Срјска јравославна црква
својој духовној деци о
Божићу 2008 јод.
Божићна посланица**
..... стр. 4

**Јеромонах Наум (Милковић)
Добра дела и врлине**
..... стр. 7

**Сјарац Пајсије Свјетјогорац
-Свјетјско образовање и
знање
Дух Божи и дух овога
света**
..... стр. 8

**Из бојослужења
Православне цркве
Објашњење Свете
Божанске Литургије -
3. део**
..... стр. 15

**Ljubinka Toševa Karpowicz
Православље на Ријечи
и Сушаку у првим годи-
нама Краљевине
Југославије-2.дио**
..... стр. 19

**Свјетли Макарије Велики
Омилије (30)**
..... стр. 21

**Ејиској Симеон (Злоковић)
Беседа на Бадње вече
1989/90 год.**
..... стр. 24

**Ејиској Симеон (Злоковић)
Беседа на Бадње вече**
..... стр. 25

**Сликом и ријечју - са ејархи-
јске инјтернетј сјранице
Кроз Епархију горњо-
карловачку**
..... стр. 27

ПРИЛОЗИ ЗА ЧАСОПИС СВ. САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

Ваше јрилоје намијењене овом часопису можејте
ујлајији на рачун:

ЕПАРХИЈСКИ УПРАВНИ ОДБОР ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ
са назнаком - јрилој за часопис

Кунски жиро-рачун: 2484008-1500147900

Девизни жиро-рачун: HR95 24840082 1000 9791 5

- SWIFT RZBHHR2X -
Raiffeisen Bank Austrija d.d.

Свим јриложницима најјојлије се захваљујемо, молећи се
свемилосјивом Госјоду, Сјворийељу нашем, да на њих излије
изобиље своја милосрђа и љубави.

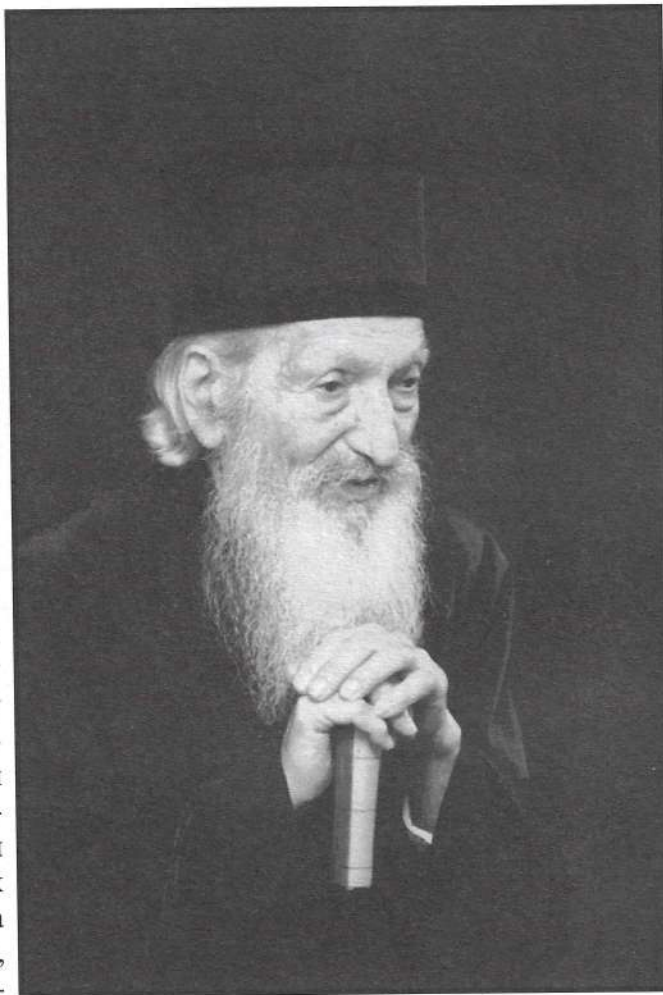
**СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ О БОЖИЋУ 2008. ГОДИНЕ**

ПАВЛЕ

**МИЛОШЋУ БОЖЈОМ ПРАВОСЛАВНИ АРХИЕПИСКОП ПЕЋКИ,
МИТРОПОЛИТ БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ СРПСКИ, СА СВИМА
АРХИЈЕРЕЈИМА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ - СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И
СВИМА СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШЕ СВЕТЕ ЦРКВЕ: БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И
МИР ОД БОГА ОЦА, И ГОСПОДА НАШЕГ ИСУСА ХРИСТА, И ДУХА СВЕТОГА,
УЗ НАЈРАДОСНИЈИ БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ:
ХРИСТОС СЕ РОДИ!**

Сваке године, драга децо духовна, па ево и ове, дочекујемо Божић, рођендан Сина Божјег, са радошћу, вером, надом и љубављу. Зашто? Зато што се у том догађају остварила „пуноћа времена“, па је Бог Отац, „послао Сина Свога Јединородног да сваки који верује у Њега не погине, него да има живот вечни“ (Јн 3,16). Тај догађај је и пуноћа космичких и историјских збивања: све што се у творевини Божјој и у историји људској догађало, добило је у том дану, „који створи Господ“, своју пуноћу и своје остварење. Улазак Бога у матицу живота представља, такође, испуњење свих најдубљих људских тежњи посведочених и пројављених у свим земаљским народима пре Христовог рођења. Његовим рођењем засијала је свету светлост богопознања. У тој Божанској светлости открио нам се смисао света, природе и коначни циљ човековог постојања и постојања свих створења, свих видљивих и невидљивих светова.

У Христу Господу, Кога у Символу вере исповедамо као

„Сина Божјег, Јединородног, од Оца рођеног пре свих векова, Светлост од Светлости, Бога истинитог од Бога истинитог, рођеног а не створеног, једносуптног Оцу кроз Кога је све постало, Који је ради нас људи и ради нашег спасења сишао с небеса и оваплотио се од Духа Светога и Марије Дјеве и постао човек...“ - остварена је једном за свагда победа над несавршенством, грехом и смрћу. Јављањем пуноће

Његовог Божанства и Његовим сједињењем са људском природом, остварена је и пуноћа човековог бића и његово савршенство. Несливено, непроменљиво, неразделиво и неразлучно јединство и заједница у Богочовеку Исусу Христу божанске и човечанске природе, обдaruје свет и човека, човечанство, неразоривом истинском и вечном, богочовечном заједницом Црквом Божјом.

Од дана Христовог рођења свет више није и не може бити оно што је био. Људска природа и свет, испуњени квасцем вечног Живота, стичу могућност да буду нови човек, ново небо и нова земља, ново вечно човечанство. Зато је само Христос изговорио и могао да изговори речи: „Где, све тво-рим ново“ (ср. Отк 21, 5). Он, као „Једино ново под сунцем“, вечно обнавља све што постоји; Светлост Његова просвећује све и сва, обасјавајући сваког човека који долази на свет (ср. Јн 1, 9).

Као такав, Христос је и „Пуноћа Закона и пророка“ како Сам за Себе каже: „Нисам дошао да укинем Закон и

пророке него да испуним“ (Мт 5,17). Ова реч - „да испуним“ - има двојако значење: да извршим Закон, с једне стране, и да свету дадем пуноћу, савршенство, с друге стране. Тиме се и ми људи „испуњујемо“, извршујући заповести и Њиме, Христом се испуњујући и узрастајући, све док, по речима богомудрог Апостола Павла: „не достигнуемо сви у јединство вере и познања Сина Божијега, у човека савршена, у мери раста пуноће Христове“ (Еф 4,13).

На овој свеобухватној истини о Христовој личности, као почетку и бескрају свега постојећег, темељи се свакодневни људски живот и њоме осветљава човеков начин живљења и понашања. Зато се ми увек враћамо Рођењу Богомладенца, Његовом богочовечанском делу, којим осветљујемо своја дела и своје односе једних према другима, према Богу и према творевини Божијој.

Тако се, Рођењем Њега као човека, потврђује светиња сваког рођења и светиња живота. Страшно је и помислити - а камоли прихватити и озакоинити - за нешто нормално, обесвећење светиње рађања - чедоморство, оно што се, нажалост, догађа у многим савременим браковима, који убијају своју децу. Тако постају не само детеубице него и Богоубице, јер је свако људско створење по природи богоносно и христовно. Навешћемо потресно тужан пример једне мајке која је родила неколико ћерки, и заједно са мужем бескрајно желела да роди мушко дете. Кад је поново зачала, будући да је лекар погрешно проценио да опет носи женско дете, она је и против свих молби, па и свог мужа, извршила побачај. Испоставило се, авај, да је носила два дечака близанца! Шта може, дакле, утешити и

зацелити дубоку рану ове несрећне мајке?! Нека јој се Господ смилује, као и свим мајкама чедоморкама које, својој саможивости или било чему томе сличном, жртвују оно најсветије што им Бог дарује. Не претварају ли тиме родитељи материнску утробу - ту радионицу живота - у радионицу смрти и ништавила?!

Себичност човекова и саможивост, слична овој наведеној, води човека и угрожавању и злоупотреби саме природе, у којој се рађамо и у којој живимо. Као што човек живи и дише љубављу, тако и створења и природне стихије, потребују милост, љубав и доброту: вода коју пијемо, ваздух који дишемо, цвет и дрво у пољу, риба у мору, звер у гори, домаћа животиња - све то чезне за милошћу, љубављу и доброто. Ако било шта од тога злоупотребимо или га погрешно користимо, или га заразимо и загадимо - оно се отуђује, пропада, распада, свети се ономе ко га злоупотребљава. Тако се ремети богомдани поредак ствари: вода губи здравље, земља, а тиме и земљини плодови се загађују, загађујући и онога који их једе - човека и друга створења. Клима се мења, топи се лед на Северном полу, нестаје поредак годишњих доба; растућа топлота припрема Земљин шар да, не дај Боже, сагори једнога дана у огњу.

Уз то, савремени човек, освајајући својом техником спољне просторе, угрожава тиме животни простор бројних других бића. Наместо да се окрене бескрајним унутарњим духовним просторима и њиховом освајању, просторима који никога не угрожавају: штавише, свему дају пуноћу и отварају неизразиве хоризонте раста и усавршавања - човек се окреће ономе што је по приро-

ди ограничено и пролазно, постајући тиме и сам ограничен и сакат. Права, истинска пуноћа свега управо и јесте богочовечанска личност Христова у Којој је „устројство тајне од вечности сакривене у Богу“ (Еф 3, 9). Када се „Христос вером усели у срца наша“, тек тада можемо „укорењени и утемељени у љубави, ... разумети са свима светима шта је ширина и дужина, и дубина и висина, и познати љубав Христову која превазилази разум“ (Еф 3, 17-19).

Поред тога, данас је човечанство веома забринуто започетом суровом економском кризом. Најчешће се, међутим, превиди да та криза није само економска него је много дубља и сложенија. Зар није чудо да се она јавља првенствено код најбогатијих: најуплашенији су управо они који су најимућнији. Њихова незајажљива похлепа за новцем и уживањима, претерана потрошња природних и материјалних добара, рађа неуравнотеженост људских односа, односа према најдубљој тајни живота и односа према свеукупној творевини. Што значи: иза економске кризе се скрива духовна и морална криза, и тиме криза саме човечности. Са правом је казано да је економска криза повезана и са политичком кризом; као и то да непоштовање међународних права и игнорисање Повеље Уједињених нација о људским правима - као и гажење правде уопште, рађају политичку кризу, а ова економску кризу и финансијски хаос. Ради властољубља и економских интереса, гази се право и правда, Божија и људска. Какве су последице стављања економских и глобалносебичних интереса моћника овога света изнад правде и људских права, најбоље се види на трагичном случају наше земље и

српског народа, а и других земаља и народа у савременом свету.

Нови хедонистичко-утилитаристички митови, постављани на пиједестал божанства и пропагирани свим модерним средствима, највише данас угрожавају оне најневиније и најнеотпорније: децу и омладину. Дрога и разврат, свођење живота на инстинкт и задовољење похоте тела, похоте очију и гордости живота (ср. 1. Јн 2,16), плод су тих прастарих митова обучених у ново примамљиво рухо.

У свему томе, ми хришћани као некада, као свагда, „чекамо Христа, а не боље време“ (Владика Николај); чекамо Онога Који је и „јуче и данас и сутра исти“. Ми се увек враћамо Њему - „Детету младом, предвечном Богу“, као врховном мерилу и критеријуму свега што се дешавало и дешава у свеукупној људској историји. У Њему као Сину Божијем и Сину Човечијем, савршеном Богу и савршеном човеку „ми смо познали и поверовали љубав коју Бог има према нама“ (1. Јн 4,16). Од када нам се Бог јавио Својим Рођењем, и са нама поживео, ми знамо да је заиста „Бог љубав, и Који пребива у љубави, у Богу пребива и Бог у њему. Тиме се љубав показала савршеном у нама...“ (1. Јн 4, 16-17). Уз то: „И ову заповест имамо од Њега: Ко љуби Бога, да љуби и брата свога“ (1. Јн 4, 21).

У име тог и таквог Бога Који је Љубав, и у име те и такве Љубави на коју смо призвани сви људи и сви народи, поздрављамо вас, децо наша духовна - нарочито вас на страдалном Косову и Метохији и свуда у свету, поздравом истине Божије, правде и вечне љубави:

Мир Божји

Христос се роди!

Блажословен венац новој лети добродне Господње!

Дано у Патријаршији Српској у Београду,
о Божићу 2008. године.

Ваши молитвеници пред колевком Богомладенца Христа:

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и
Патријарх српски ПАВЛЕ

Митрополит загребачко-љубљански ЈОВАН

Митрополит црногорско-приморски АМФИЛОХИЈЕ

Митрополит средњезападноамерички ХРИСТОФОР

Митрополит дабробосански НИКОЛАЈ

Епископ шабачки ЛАВРЕНТИЈЕ

Епископ нишки ИРИНЕЈ

Епископ зворничко-тузлански ВАСИЛИЈЕ

Епископ сремски ВАСИЛИЈЕ

Епископ бањалучки ЈЕФРЕМ

Епископ будимски ЛУКИЈАН

Епископ канадски ГЕОРГИЈЕ

Епископ банатски НИКАНОР

Епископ за Америку и Канаду

Митрополије новограчаничке ЛОНГИН

Епископ источноамерички МИТРОФАН

Епископ жички ХРИЗОСТОМ

Епископ бачки ИРИНЕЈ

Епископ британско-скандинавски ДОСИТЕЈ

Епископ рашко-призренски АРТЕМИЈЕ

Епископ бихаћко-петровачки ХРИЗОСТОМ

Епископ осечко-пољски и барањски ЛУКИЈАН

Епископ средњоевропски КОНСТАНТИН

Епископ западноевропски ЛУКА

Епископ тимочки ЈУСТИН

Епископ врањски ПАХОМИЈЕ

Епископ шумадијски ЈОВАН

Епископ славонски САВА

Епископ браничевски ИГЊАТИЈЕ

Епископ милешевски ФИЛАРЕТ

Епископ далматински ФОТИЈЕ

Епископ будимљанско-никшићки ЈОАНИКИЈЕ

Епископ захумско-херцеговачки ГРИГОРИЈЕ

Епископ ваљевски МИЛУТИН

Епископ западноамерички МАКСИМ

Епископ горњокарловачки ГЕРАСИМ

Епископ аустралијско-новозеландски ИРИНЕЈ

Епископ умировљени захумско-херцеговачки АТАНАСИЈЕ

Викарни Епископ хвостански АТАНАСИЈЕ

Викарни Епископ јегарски ПОРФИРИЈЕ

Викарни Епископ липљански ТЕОДОСИЈЕ

Викарни Епископ диоклијски ЈОВАН

Викарни Епископ моравички АНТОНИЈЕ

ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА:

Архиепископ охридски и Митрополит скопски ЈОВАН

Епископ полошко-кумановски ЈОАКИМ

Епископ брегалнички и мјестобљуститељ,

Епархије битолске МАРКО

Викарни Епископ стобијски ДАВИД

Добра дела и врлине

Одржавајте Духа Светијога у себи будите оно што треба да будете, Храм Духа Светијога

Својим грехопадом човек није потпуно отпао од Бога. Бог је из неизмјерног свог човекољубља благоизволео да га кроз Свога Сина Јединороднога поново удостоји вечног живота и извуче из провалије у коју је овај доспео. Каже св. Атанасије Велики: Бог се очовечио да би се човек обожиио. Дакле опет је успостављена веза на релацији човек - Бог, отворен је нови пут и то не било какав пут него управо пут у Христу и са Христом тј. врлинско - добродетељни пут. То нам и сам Господ наглашава када каже: Нико не може доћи Оцу моме до кроз Мене.

Сврха овог пута јесте ослобођење од просторно-временске свезе тварности. Господ је раскинуо ту свезу и укинуо је уводећи вечност у домен света, а то значи да, ако се ослободимо света остаје нам само вечност.

Шта је то уопште живот у Христу и са Христом? То је пре свега један Хришћански, светотајински, врлински живот који се данас и овде, једино и искључиво, остварује у Литургији чија је пуноћа, централни моменат и дио, Света Евхаристија тј. благодарење. Наиме да би смо могли за нешто благодарити потребно је да нам се нешто дадне а врлине су дар Божији, који ми својом и пре свега евањелском ревностју, која нас управо руководи и усавршава у врлини. Врлинским животом, својим добродетељима, али у заједници ми остварујемо смисао свога живота, сад и овде предокушамо вечност, кушамо живот који је Христос.

Све ово нас упућује на то да требамо да постанемо слични Христу, тј. да будемо у заједници с Њим у Цркви у којој се на

видљив начин пројављује та наша заједница са Христом, кроз причешће. Црква је нешто много веће од обичне грађевине, од овог или оног материјала, у овом или оном стилу, као да је то битно, но нажалост данас се све своди на то. Али Црква није то, није мртва грађевина, Црква је Тело Христово, она своје корене има у вечности и као таква даје нама ту могућност да овде и сада узрасамо у врлини и добрим делима. Значи, ми у оовременским оквирима имамо мјесто и простор да идемо према циљу који нам је дан и задан, што ће рећи да ми овде на земљи стичемо Царство Небеско, као печат и награду за наш врлински и добродетељни живот. Највеће оличење свих врлина јесте сам Господ Исус Христос, Он је образац сваке чистоте, показатељ човекољубља, трпилац друге и страдања... Дакле примајући Христа на Светој Евхаристији у нама се очовечује извор свих врлина тј. сам Господ Исус Христос, који нам помаже у нашем битисању, у нашем учрковљавању. Да би ми заиста били врлински људи треба пре свега да верујемо али заиста и истински, јер једино тако ми постајемо извор љубави и задобијамо темељ спасења. Веома битан фактор за остварење врлинског и добродетељног живота јесте љубав. Бог је љубав. Љубав је основ егзистенције тј. постојања Свете Тројице, љубав је закон живота. Човек је боголик а љубав је божанска, што се даље каналише у то да човек који је у љубави, који има љубави, јесте заправо Бог по благодати. У старом савезу Бога и човека врлина се помиње, но она своју

пуноћу добија у новом савезу, гдје је Господ основне три израиљске врлине: молитву, милостињу и пост заменио само са једном а она је љубав која се према Мојсијевом старосавезном декалогу дели у љубав према Богу и љубав према човеку.

Врлине су те које су наши сапутници на путу вјере, наде, љубави и осталих добродетељи. Без ових врлина нема спасења Врлине треба да буду станари који ће се уселити у нас и тада ће Дух Свети бити с нама. А сви добро знамо гдје је Дух Свети ту су и остала лица Свете Тројице, тј. с нама је Бог један по природи а троичан по ипостасима. Помоћу светих врлина и добродетељи ми у себи искорењујемо грех који је услед странпутица наших у нама нашао плодно место за свој успех. Но, врлине су плодови Духа Светога; живећи у њима, ми живимо у Духу Светом и ту нема места за грех. Богоносни апостол: Духа не гасите! (1. Сол. 5,19) тј. одржавајте Духа Светога у себи будите оно што треба да будете, Храм Духа Светога. И ово исто апостол потврди у истој посланици речима: Јер нас не призва Бог на нечистоту, него у светост (1. Сол. 4,7). А то да ли ћемо бити нечисти или свети је искључиво на нама јер смо ми људи слободни и можемо да бирамо. Без богочовечанске сарадње слободне воље човекове са благодаћу Божијом нема човеку ни преображења, ни охристовљења, ни обожења ни отројичења, каже ава Јустин. Зато Те молимо човекољубиви Господе, дај нам да се погребемо са Тобом и да васкрсемо са Тобом и да славом Очевог ми ходимо у новом животу.

Мудар човек је очишћен човек. Када човек не изоштрава свој ум Богом, него га изоштрава зломом, прима у себе ђавола. Боље би му било да је изгубио памет, јер би тако барем имао олакшање на дан Суда.

-Да, као лисица од шакала. Шакал, када нешто види, он то и пожели, и журно иде да то узме. Лисица ће, пак, прво применити лукавство, а потом ће отићи да узме оно што је хтела.

-Да, може, али ако испита самога себе, схватиће шта је лукавство а шта је мудрост. Има и списак, помоћу кога то може да разуме. Који су дарови Духа Светога? Љубав, радост, мир, итд. Да ли је оно што има у себи, има са тим везе? Ако нема, онда је то нешто сатанско, онда је његова мудрост искварена

Мудар човек је онај који се прочистио, који је очишћен од страсти. Онај ко је осветио свој ум, тај је заиста мудар. А ако му ум није очишћен, мудрост му уопште не користи. Погледајте новинаре, политичаре - мудри су. Али многи од њих, због тога што немају освећени ум, када говоре мудре ствари, говоре и безумности. Од велике мудрости говоре велике безумности! Ако чо-

- Ако га не усавршава, све те могућности се саме отварају. Ако човек не дела духовно, постаје непостојан у добру, и он сам, а не ђаво, чини зло. Тако је неко, на пример, мудар, али не дела умом својим већ лењствује. А ако не користи свој ум, какве користи има од тога што је мудар?

-Може ли неко да буде мудар, али да њиме владају сипрасији, ђа не може своју мудросији правилно да корисији?

-Сћарче, како се мудрости
освећује?

-Да би се човек осветио, не треба да од лукавог (= ђавола) прими поруке, нити да размишља лукаво, већ да све чини са добротом и простодушностју. Тако долази духовна јасноћа, божанско просветљење, и тада човек сагледава срца људи, и не доноси људске закључке.

-Сћарче, да ли је расуђивање повезано са знањем?

-Расуђивање долази од божанског просветљења. Неко може да чита Оце, да правилно зна одређене ствари, да се подвизава и да се моли. Расуђивање, међутим, долази од божанског просветљења, и то је савим друга ствар.

-*Да ли је свей, сѣарче, некада би бољи?*

-Није био бољи, али су људи некада имали простодушност и добро размишљање. Данас људи на све гледају са лукавством, јер све мере умом. Европски дух је донео много зла. Тај дух је оно што сакати људе. Људи би данас били у много бољем духовном стању, јер су школованији и могли би да се споразумеју. Међутим, научили су их атеизму, и свему сатанском, тако да су већ на самом почетку скренули са пута и не могу да се споразумеју. Некада, ниси могао да се са неким разумеш, јер иако је било благочестивости, није било ни образовања. Сећам се, један калуђер се једном приликом, када је чуо да се помиње "Григорије, Папа римски", саблазнио и побегао из Цркве, јер је помислио да помињу римског Папу! Видиш ли шта чини незнање! Незнање је страшна ствар. Најгоре зло чине они који у исто време имају у себи и благочестивости и онога што је штетно. Такви, без да испитају ствари, стварају проблеме.

Знање без божанског просветљења је пропаст. Ако се људи у брзини свога размишљања на тренутак зауставе, њихов ум ће се одморити, али ће им се и божанска благодат лако приближити. Знање без просветљења је пропаст. Ако се неко труди на духовном плану, ако се подвизава, тада га Бог и просветљава. Тада он има божанско просветљење, божанска искуства, и нема своје сопствене мисли, па зато и види далеко. Онај ко је кратковид, изблиза добро види ствари, али на даљину не види. А онај ко није кратковид, видеће мало даље, али и ово још ништа не говори. Јер телесних очију је један пар, а духовних има много.

Они који су се удаљили од

Христа, одбацују божанско просветљење, јер одбацују сунце као нешто безумно, и одлазе тамо где сунца нема. Као последица тога јавља се духовна прехлада и болест. Ако се човек не освети, ако не дође божанско просветљење, ако је остало знање и исправно - на ово мислим - то је само један рационализам и ништа више од тога. Ако недостаје божанско просветљење, и оно што ће људи рећи, и оно што ће написати, неће им помоћи. Погледајте како Псалтир, који је исписан божанским просветљењем, има велику дубину! Сакупи, ако желиш, све теологе и све филологе, и видећеш да један псалам са таквом дубином не могу да саставе! Давид је био неписмен, али можеш јасно да видиш како га је водио Дух Божји.

И Црква је данас у тескоби, јер недостаје божанско просветљење, и свако ради како хоће. Улазе и људски елементи од којих настају страсти које касније користи ђаво. Због тога не би требало да власт траже људи којима владају њихове страсти.

-*Дакле, људи треба неирецијано да израже божанско просветљење?*

- Да, јер другачије, решења до којих долазе настају дејством ума. Тако се касније стварају смутње. Скупштине, параскупштине... А зло је у томе што нису препознали оно што је претходно било у њима самима. Јер ако ми у себи самима имамо неко исправно знање, зашто таквог знања не би било и код осталог света? Када човек себе спозна смирено, бива препознат и од људи. Ако неки спознају саме себе, спознаће и ругобу своју и више уопште неће говорити.

Једном приликом ми неко рече. "Нема ни једног пра-

вославног да представља православље ван њега самог, на скуповима, итд". И тако је говорио, говорио, говорио, прекоревајући. "Пророк Илија", рекох му, "када га Бог упита: шта тражиш Илија на Хориву, он одговори: остадох сам. Тада му Бог рече: "Оставих себи седам хиљада који нису преклонили колена пред Ваалом". Седам хиљада људи било је верно Богу, а пророк Илија рече: "Остах сам!" И ти тако прекореваш, иако постоје толики верни! ... Ко је наш Пантократор (= Сведржитељ)? Да ли је Он Сведржитељ у грађевини која има оштећења од земљотреса, и ми размишљамо шта да радимо да је спасемо да не падне, па зовемо археологе да је подупру?" "Али тамо у Америци нема никога", рече ми. "Али је сам упознао толико верних из Америке", рекох му. "Да, али католици делују лукаво". "Али католици сами, остављају папизам и прелазе у православље. Добро, када је Патријарх Димитрије ишао у Америку, зар ти исти католици нису викали: "Патријарх је истинити хришћанин, а папа је трговац"? Зар нису то католици говорили са гневом? Зашто онда говориш о томе да католици желе да преваре Православне, да их промене, итд? Где је Бог? Зар ђаво може успети?"

На жалост, западни рационализам је утицао и на источне православне предстојатеље, и тако се нашао и у телу једине Источне Православне Цркве Христове, док је он сав у ствари на Западу који у њему гледа као на владоца света. Ако се на Запад погледа духовно, светлост Истока, светлост Христовом, тада ће се видети залазак Запада, који мало по мало губи светлост мисленог Сунца, Христа, и који напредује ка дубоком мраку. Скупљају

се и саборују и договарају се о стварима о којима не треба расправљати, о којима ни Свети Оци нису расправљали толико времена. Све је ово од лукавога, како би вернима дотужило и како би се саблазнили, и како би их гурнули - једне у јерес а друге у раскол, и како би тиме ђаво зарадио. О, о... муче и усложњавају живот ови људи!

И куда води све ово? Нико се не бави духовним делањем, него умишља да је духован човек и говори безумности. Једно дете са природном чиствоном ума и са малим знањем које има, рећи ће ти исправне ствари. Насупрот томе, неко са великим образовањем, са умом замућеним демонским искуством које је примио, говори ти највеће безбожности.

Онај ко стално изопштрава свој ум знањем, а живи удаљено од Бога, на концу раздваја свој ум на два дела. Један део ће мало по мало сам пропасти а другим људи прибегавају потпуно људским решењима. Људско знање, када се освећује, постаје божанско и тада је од помоћи. Другачије је са људским сучељавањима, умом, логиком овога света. Чисти ум је као користити лепак за гвозђе. А магнет привлачи метале, и овај пријања, али се не лепи.

То је данашњи свет. На све ствари се гледа сувом логиком. Ова логика је катастрофална. Зар није речено да "знање надима" (1 Кор. 8, 2). Ако нема божанског просветљења, зна-

ње ничему не користи, него доноси пропаст.

Наука треба да се развија духовним живоћом

Свако зло потиче од ума, онда када се ум стално забавља једино науком и када је сасвим одвојен од Бога. Због тога овакви људи и не налазе свој унутрашњи мир и равнотежу. Насупрот овоме, када се ум креће око Бога, људи користе и науку за старање о својој унутрашњости, и за добро света, јер је тада ум освећен.

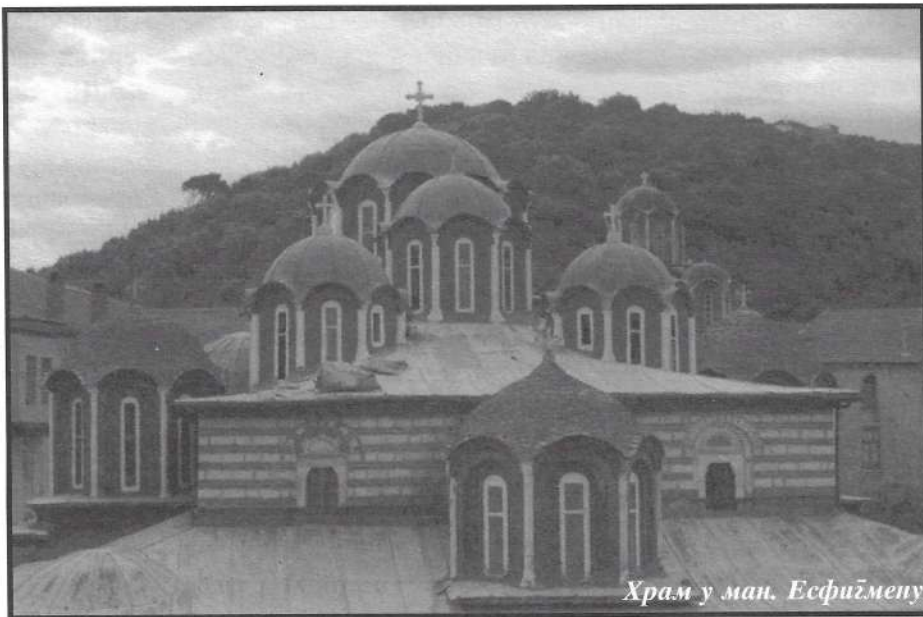
-Дакле, старче, наука није од помоћи човеку?

- Наука много помаже али и много замућује. Иако наука познаје душе са највећом јасноћом, мало о њима зна. Они који су свој ум прво замутили

брзо духовно преображавају. Ако се духовно вежбају, тада су у стању да многим помоћу, јер их ослобађају страха од мука, и воде их рајском блаженству. Ови људи Божји, могу у многим случајевима да имају мало школе, али да много помажу, јер имају много благодати иако немају много папира (= диплома). Свет је испуњен грехом и потребно му је много молитве и искуства. Новчанице су исписане многим словима, али њихова вредност зависи од тога какво покриће има онај ко ју је издао. Тако је потребно много се трудити и када је у питању "рудник" душе.

Сећам се једног старчића у Манастиру Есфигмену, који је био толико прост (=необразован) да је и за Вазнесење мис-

лио да је какав светац. Он начини једну метанију и рече: "Светитељу Божји, заступи нас"! Једном један брат беше болестан, а он није имао шта да му да да поједе. Силазио је пењао се уз степеннице, па отвори прозор који гледа на море, испру-

Храм у ман. Есфигмену

науком, па га благодаћу Божијом разбистрили, тада, свакако имају више алата за свој посао. Али ако пак нису осветили свој алат - ако нису осветили знање - могу да га користе једино за светска, али не и за духовна дела. Но они свој ум брзо освећују, ако у њега уђе доба устрепталост. Они који се посвете унутрашњем образовању, образовању душе, и који користе и спољашње образовање за унутрашње, они се

жи руке према мору и рече: "Свети Вазнесење, дај ми једну рибицу за брата". И одмах - о, чуда - једна врло велика риба искочи из мора право у његове руке. Они који су то посматрали, били су запрепашћени. Он их погледа и само се насмеја, као да им говори: "Шта сте чудно видели?" Ми имамо знање, знамо када се који свети-тељ прославља, како је неки други мученички пострадао. Знамо када је празник Вазне-

сења, где се оно и како догодило, међутим не можемо ни једну такву рибу да добијемо! То је та чудесност духовног живота, коју они, који логику траже само у себи самима, а не у Богу, не могу да разумеју, јер имају једино знање овога света, које је сједињено са духовним болестима овога света, а Духа Светога немају.

Дух Свети не силази механички

Реч ума не мења душе, јер је телесна. Реч Божија, која се рађа од Духа Светога, има божанске енергије и мења душе. Дух Свети не силази на неки механички начин - због тога теологија нема никаква посла са неким чисто научним духом. Дух Свети Сам силази, када у човеку наиђе на одговарајуће претпоставке. А духовна претпоставка је да уклони рђу са свог духовног ужета, да буде добар водич, да прими струју духовног просветљења, и да тако постане духовни научник, теолог. Кад кажем "теолог", мислим на оне теологе који имају теолошко покриће, и чија диплома тако има вредност. Не мислим на оне који имају само папир без икаквог покрића, и чија је диплома налик новцу неке непостојеће земље.

Ум се често годинама зама-ра, како би научио један или два страна језика. У наше време многи људи знају стране језике, али ови језици немају никакве везе са језицима Свете

Педесетнице, јер живимо у великом Вавилону. Велико је зло када се теологијом бавимо само помоћу нашег ума, и када наш ум представљамо као присуство Духа Светога. Ово се назива

"мозгологија" (εγκεφαλο-λογία) која рађа Вавилон, док у теологији постоје многи језици, многи дарови (= харизме), али су сви језици у са-гласности, јер је један Госпо-дар њихов, Дух Свети Педесетнице, а језици су огњени.

-Сћарче, зар не говори ѿро-ѿар да Дух Свети "сћално ѿружа..."?

- Да, пружа, али тамо где је присутан. А ако није присутан, како да пружа? Вреднија је једна реч искусног и смиреног човека, која са болом излази из дубине његовог срца, него многе речи мудрог спољашњег човека, које, спретношћу језика излазе брзо, и од кога душа нема користи, јер је такав језик телесан и није огњени језик Свете Педесетнице.

Осветимо језик

Добар је језик, добро је и образовање, али ако нису осветљени, штетни су и воде у пропаст. Дођоше једном у Коливију, неки студенти оптерећени књигама и рекоше ми: "Дошли смо, старче, да разговарамо о Старом Завету. Зар Бог не допушта знање?" "Које знање?" - рекох им. "Оно које се стиче умом?" "Да", рекоше.

"То знање, рекох им, може те одвести до месеца, али те неће одвести Богу". Добре су снаге које постоје у нашем мозгу и које могу човека да подигну до звезда, са великим трошковима горива итд... Али, од овога су боље духовне снаге, које човека успињу до Бога, што и јесте његово назначење. Ове снаге уздижу човека до Бога са мало горива, са једним напрстком. Једном сам једног Американца, који је дошао у Коливију, упитао: "Како сте ви унапредовали, пошто сте тако велики народ?" "Ишли смо на месец", одговори ми. "Колико је далеко?", упитах га. "Рецимо, пет стотина хиљада километара", рече. "Колико сте стотина милиона потрошили да бисте ишли на месец?" "Од 1950-те до сада потрошили смо огромне количине долара". "А до Бога, јесте ли дошли?", упитах га. "Колико далеко је Бог?" "Бог је, рече ми, веома далеко". "Ми, рекох му, са једним напрстком (, тј. са безначајним материјалним трошковима - прим. прев.) идемо до Бога!"

Природно знање нам помаже да стекнемо духовно знање. Ако, међутим, човек остане само при природном знању, остаје при ономе што је природно и не успиње се ка Небеском. Остаје дакле, у земаљском рају, сазданом између Тигра и Еуфрата и радује се природним лепотама и животињама, али се не успиње небе-

Фреска у ман. Сћугеници

ском Рају, да се радује са Анђелима и са Светима. Да бисмо се успели у небески Рај, неопходна је вера у Домоуправитеља Раја, неопходно је да Га љубимо, да спознамо своју грешност, да се смиримо, да Га упознамо и да са Њим молитвено говоримо, да Га прослављамо и када нам помаже и када нас куша.

- Сћарче, да ли је некоме ко њребива у њокајању, у њосћу, у њодвиђу, њоѡребно да изучава и дођмајѡику, ѡеолођију, ѡиђ?

- Када неко има елементарно образовање, бављење тиме му може помоћи. Он, међутим, не тежи томе да стекне знање, да се покаже мудар или да говори мудрости, него да себи помогне. Ако неко настоји да се освети, ако да Бог, долази благодат и просветљује га. А унутар тога може бити и догматике и теологије, јер такав живи тајне Божије. А неки други може да буде простодушан, и да не жели да научи нешто више, него се задовољава оним што му је Бог дао.

- Ако смо у манастиру (ѡј. ако смо се замонашили - ѡрим. ѡрев.), а још увек желимо знање овођа свеѡа, ѡиѡа ѡо значи?

- Значи да немамо знање. "Познајете истину и истина ће вас ослободити". Када се човек смирава и просветљује, тада се освећује и ум његов, као и његове разумске силе, док је, пре него што се освети, делатност његовог ума телесна. Ако је неко себелубив, и ако се, док је још неписмен, упусти

у тумачење догмата, Откровења, Отаца итд., помрачује се, и напослетку се губи у безверју. Таквога напушта благодат Божија, јер је узнапредовао у егоизму. Видите, смирење у свему помаже, оно даје снагу. Најпаветнија ствар коју ћу помислити, најмудрије решење које ћу пронаћи, јесу највећа безумља, ако се у њима налази и егоизам, док је смирење стварна мудрост. Због тога треба да се боримо против честољубља и за стицање великог смирења. Другачије, знање уместо да користи, има сасвим супротне последице. Ум се тада помрачује, и онда се изговарају богохулства, јер је егоизам узнапредовао. То је изнад наших моћи. Ако тако, неко ко је образован, покуша да изучава догмате, постоји опасност од

- Да, јер када недостаје смирење, тумачење које даје, јесте тумачење ума, разума, и оно остаје без божанског просветљења.

- Ако, дакле, не разуме неѡиѡ, боље је да човек ѡо осћави за касније?

- Да, да каже: "Овде је нешто добро речено, али ја то не разумем". И ја сам тако радио. Када сам био млад и када сам читао Јеванђеље, ако нешто нисам могао да разумем, нисам покушавао да то растумачим. Размишљао сам: "Овде је нешто добро речено, али ја то не разумем". И касније сам видео, да када ми је то што нисам разумео затребало - чак - и дошло је тумачење. Али ја опет рекох: "Да питам, и неко ће ми објаснити како се ово тумачи".

И било је тачно онако, како сам и разумео. Јер је дрскост да неко покуша да тумачи Јеванђеље кад га не разуме. Због тога када изучавате Јеванђеље, немојте га тумачити умом, већ промислите, док не дође божанско просветљење расуђивања, само ће се растумачити

Архијерејска Литурђија у храму Св. Николаја у Карловцу

штете. Исто је и ако неко ко је неупућен, покуша да се удубљује у дух Отаца, без да је у одговарајућем духовном стању. Јер, да је био имало духован, не би то чинио. Рекао би: "Ако ми је нешто потребно, Бог ће то просветлити (= разјаснити). Да испуним оно што сам разумео. Тога је толико много!"

- Дакле, сћарче, када неко изучава Јеванђеље, ѡо је заѡиѡ нема смирења?

- Може ли човек, када дође у одговарајуће духовно сћање, да разуме и неѡиѡ дубље?

- Не дубље. Један божански смисао у себи садржи мноштво божанских смислова. Нека човек може да разуме сада а нека касније. Неко може да чита - да чита, да сазна много, а да уопште не може да уђе у смисао Јеванђеља. Неко, пак, може да не чита много, али да има смирење, подвижнички

дух, па да га Бог просветли и он спознаје смисао. Онај ко жели да чита много, може то да жели због честољубља или да би стекао захвалност. Тај је као неко го гледа борбу и не види ко се бори, да би могао да помогне, да би био борац. Он посматра шта ради борац, и уместо да покуша да се и сам бори, он гледа још једну борбу, па још једну, а сам не постаје борац, него остаје гледалац.

-Сћарче, за некога ко је образован чистио кажу: "Овај је човек добродетељан (= врлински)". Да ли увек тако?

-Када кажемо: "овај човек је добродетељан", мислимо на онога ко је духовно добродетељан, ко је духовно зрео. Приметио сам да постоје незналице које су веома горде, и незналице које су смирене. Постоје и образовани који су веома горди, и образовани који су смирени. Дакле, унутрашња добродетел је сва дубина. Због тога Свети Василије Велики каже: "Најважније је да имаш узвишену мисао и смирену помисао". Онај ко има такву мисао, ако и има мало гордости, некако се оправдава. Али онај ко нема такву мисао, ако има гордости, сасвим је без оправдања. Сва дубина је у нашем старању о нама самима, у нашој унутрашњој добродетељи. Ако је неко добродетељан, он је и образован, и има смирену мисао и има смирен ум. Ово је највеће добро. За некога, пак, ко нема велико образовање, веома је штетно ако о себи има високо мишљење.

Природно знање

Спољашње образовање у многим случајевима шкоди, јер у човеку подстиче високо мишљење о себи самом. Ово високо мишљење представља запреку која спречава благодат Божију да се приближи. С друге стране, када човек одбаца такву, лажну, идеју о себи самоме, тада нас Добри и Богати

Ако се ово стално догађа, онда је то значајно. Када у око упадне некаква трунчица она мало смета. Али, ако стално упада, она ствара велики проблем. Ако је неки човек паметан и због тога неко дело врши са лакоћом, треба да се пред Богом поклони, и да Му благодари дању и ноћу што му је дао памет, коју може да користи а

да се не умара. А ако овога нема, онда нека не благодари!

-Ако, међутим, има знање које не служи ничему?

- Тада му то доноси штету са друге стране. Упитао сам камилу: "Да ли ти се више допада пут навише или наниже?" Она рече: "Зашто?

Прав се изгубио?"

Боље је онима који немају ум. Нама је дат ум, да би нам било боље, али шта ми чинимо? За то ћемо морати да положимо рачун. Како је то уредио Бог! Они који немају ум су радосни, а и у другом животу биће им боље. А ови који имају ум, имају много мука.

-Сћарче, да ли ће у будућем животу, они који су сада заостали у развоју имати добру моћ мишљења? Да ли ће им она и тада недостијати?

-Све у свему, и много памети биће ништа и мало памети биће ништа. Јер оно што је небеско, то је надумно. Свети на Небу неће бити у бољем положају у погледу знања о Богу, од оних који су се у овом животу разгорели врлинама. Можда ће им о Другом доласку, Праведни Бог дати и нешто више, јер су овде живели утврђени.

Отац обогаћује својим божанским и просветљеним идејама. Када, међутим, напаћени човек има високо мишљење о себи, и када ту идеју држи у своме мозгу, он наставља да буде само мозак, само телесно, и не познаје благодат Божију, благодат Духа Светога. Код многог знања, дакле, постоји страх да ће глава бити напуњена /знањем/, а да ће тиме у ствари бити испразна. Тако долази до опасности да се то испразно знање расточи у ништа (схизофренијом), или да буде гордошћу разорено на комаде. Због тога знање треба да следује страху Божијем, и да буде сједињено са делањем, како би постојала равнотежа. Знање, само по себи, штети.

Када уђу егоизам и разговорљивост, да би се зачудио како лепо размишљам, тада почињу да делују духовни закони, који сабирају ово двоје.

Ради́мо иси́правно на сво́ме уму

-Заи́шћо, међуи́шћим, си́ално ѓоворе да је образовање добра основа за монаи́шћиво?

- Види да ти кажем. Неко ко је образован може да узме да чита неки Отачки текст, и са мало труда да га разуме, и да тако брзо напредује. А неко ко је необразован, ако нема благочестивости, тешко ће напредовати. Необразовани треба да се труди да стекне искуство и божанску помоћ, и да у оквиру тога схвати оно што чита. Са друге стране, онај ко је образован, ако се само мало потруди, добро ће напредовати. Он треба да дела на свом уму, и да се не држи само теорије. Свакако нисам рекао да треба да жели да умом спозна тајне Божије.

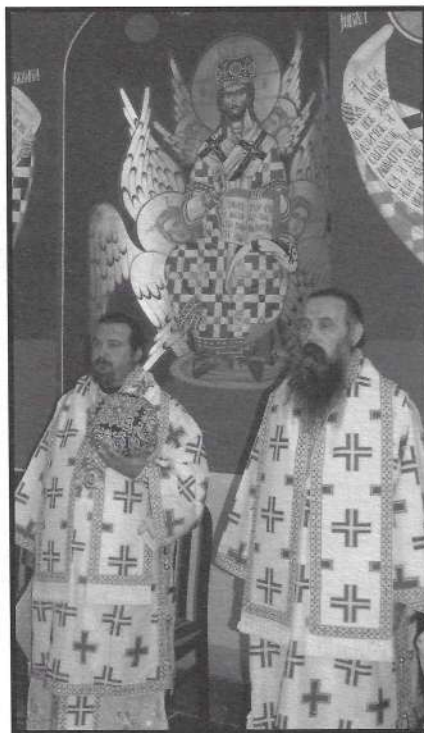
-Дакле, си́арче, и́треба кориси́шћи свој ум у борби и́рои́шћив си́раси́шћ?

- Не само то, него и шире. Погледај на сва доброчинства Божија, на сав свемир. Прослави Бога и заблагодари му. Видиш, прво је Аврам тражио Бога, а потом је Бог тражио Аврама.

- Како, дакле?

- Отац Аврамов, био је идолопоклоник, поштовао је идоле. Аврам виде свемир, и запита се зашто се поштују бездушни идоли, и његов ум стаде да дела: "Није могуће да су ови идоли, да су ова дрва, богови, и да су они створили сав свет. Ко је начинио небо, звезде, сунце, итд.? Треба да пронађем истинитог Бога, у Њега да верујем и Њему да се молим". Тада се Бог откри њему и рече му. "Изиђи из земље своје и од рођака својих" (Пост. 12, 1). И Аврам отиде у Хеврон, и постаде љубљено чедо Божије. Образовани, ако и нема благочестивости, лако може да разу-

ме, и са мало смирења и мало борбе напредоваће. Ево мог примера, док сам био у војној служби везе. Када су ме тамо поставили, било је неколико Енглеза. Они који су били образовани и који су знали енглески, одмах су се уклопили, а нама осталима било је тешко. Али и у погледу онога што смо учили, други су то ра-

зумели, јер су знали разне ствари, а нама је опет било тешко.

Сви треба да знају доброчинства Божија. Свако треба да разуме шта му је дато. зашто нам је, иначе, Бог дао ум? Да испитујемо, да изучавамо, да следујемо себи самима, итд? Бог није човеку дао ум, зато да би пронашао како да са једног места брже пређе на друго, већ због нечега што је много важније: да спознамо како да кренемо путем нашег назначења, како да приђемо Богу, како да уђемо у земљу истиниту, у Рај.

Каква је доброчинства учинио Бог Израилском народу! Какве знаке! Каква дела! Када је, међутим, Мојсије, са таблицама десет Божјих заповести, закаснио да сиђе са горе Синаја, народ већ беше дао своје

злато, да се направи златно теле, да му се поклоне (види Из. 32, 1-6). У наше време нема ни једног човека са... телећим умом. Због тога за онога ко је образован, нема оправдања зашто не би разумео шта је исправно. Бог је дао човеку ум, да би човек пронашао свога Творца. Европљанима се ум помутио. Они пате од смућености и падају са литице, јер су избацили Бога из свог живота.

Има и оних, који, иако су добили све предиспозиције - ум, памет, итд., да би напредовали, не пазе шта говоре. Ако им даш неки савет, они кажу "разумео сам", и онда журе да то упросте. На Свету Гору долазе паметни момци. Они одмах ухвате смисао онога што им говориш, али ухвате ваздух јер не пазе. А ако, и са мање памети, пазе, ако са пажњом слушају што им се говори, у њима остаје оно што чују. А разумеју много. Одавде и оданде узимају, пуне се знањем а не чине ништа. Не користе ум који им је Бог дао, заглављују се. Имају у себи гордост, и не дозвољавају да их осени божанска благодат. А они који нису много паметни, веома су смирени. Кажу. "Нисам разумео", и поново питају: "Како си то рекао?", и покушавају да то испуне. Такви су испуњени радошћу и напредују. Смирени човек је често веома учен, а егоиста, пошто нема смирење не жели да пита, па ни не зна. Арсеније Велики је био најобразованији у читавој византијској империји. Теодосије Велики га је држао као учитеља своје деце, Аркадија и Онорија. Када је, пак, Арсеније као монах отишао у пустињу, он седе покрај Авве Макарија, који је био неписмен, и рече: "Ни азбуку његову не знам"!

Преведено са грчког

Објашњење Свете Божанске Литургије

- III дио -

Припрема за освећење Часних Дарова

После тог величанственог преношења часних дарова на свети престо, почињемо да се припремамо за вршење свете тајне Евхаристије. Свештеник најпре произноси прозбену јектенију, у којој свака молба завршава речима: од Господа молимо (просимо). После сваке молбе народ одговара: Подај Господе! Јектеније завршава подељивањем мира и позивом свештеника на међусобну љубав: Љубимо једни друге, да бисмо једнодушно исповедали а народ прихвата: Оца и Сина и Светога Духа, Тројицу јединосушну и нераздељиву. На ове речи верни су дужни да испуне своје душе љубављу према својим ближњима, да од срца опросте све увреде и да сви у себи гаје међусобну чисту и братску љубав у Исусу Христу. Без таквог расположења душе, присуствовање на Литургији не може бити Богу угодно, а ни нама корисно (Мк.11,25-26; Мт.6,15).

Да би достојно и са вером могли приступити светој тајни, позива нас свештеник речима: Двери, двери, премудрошћу пазимо! У старо време тај возглас се односио на специјалне вратаре, да пазе како нико не

би улазио, ни излазио из храма. Сада нас овај возглас подсећа да затворимо врата срца свога за све што није добро. Само у љубави и једномислију, тј. у истој вери и нади може се вршити велико и страшно богослужење тајне Тела и Крви Христове. Зато приступајући му, ми читамо Символ вере, у коме су укратко изложене основне истине хришћанске вере.

За време читања Символа вере, свештеник маше воздухом изнад светих дарова. Тиме он изражава снагу молитве о силаску Духа Светог на дарове и њиховом освећењу. Откривање дарова и отварање завесе на дверима, означава да ми своју веру исповедамо пред лицем самога Господа. И следећи возглас: Стојмо смерно, стојмо са страхом, пазимо да свети принос у миру узнесемо, упућује нас како треба да стојимо пред Господом и да будемо постојани у вери. Народ

прихвата ове речи и допуњава их: Милост мира - жртву хвале, јер је Богу најугоднија жртва - наша љубав према душевном миру и душа чиста пред Господом. После упућеног благослова, свештеник нас позива да уздигнемо своја срца ка Господу. У најузвишенијем часу Литургије, хришћани треба да уздигну осећања и мисли од земаљског ка небеском, да одбаце

све животне бриге и да управе срца ка Богу човекољубцу.

"Љубимо једни друге, да бисмо једнодушно исповедали: Оца и Сина и Светога Духа, Тројицу једносушну и нераздељиву!"

Канон Евхаристије

Подсећајући на Спаситеља, Који је на Тајној вечери благодарио, свештеник, клањајући се пред светим престолом, говори: Заблагодаримо Господу! Од тог момента почиње Канон евхаристије то јест строго, по правилу установљени поредак самог освећења дарова, најважнији део Литургије. Народ пева: Достојно је и праведно клањати се Оцу и Сину и Светоме Духу..., а за то време свештеник чита евхаристијску молитву, узима звездицу, доди-

рује њеним краковима дискос, говорећи гласно завршетак молитве: Победничку песму појући, кличући, узвикујући и говорећи, а народ пуним гласом наставља: Свет, свет, свет, Господ Саваот (Саваот - Господ над војскама). Пуно је небо и земља славе Твоје; Осана (осана, јеврејска реч - Господе спаси) на висинама, благословен који долази у име Господње; Осана на висинама. Свештеник за то време наставља да чита евхаристијску (благодарствену) молитву, која се завршава речима: "узевши хлеб у своје свете и пречисте и непорочне руке, благодарив и благословив, осветив, преломив, даде својим светим ученицима и апостолима, рекавши: (тада показује руком на дискос и Агнец на њему и наставља гласно да говори) Примите, једите, ово је тело моје, које се за вас ломи на отпуштење грехова". Показујући на чашу говори: Пијте из ње сви, ово је крв моја новог завета, која се за вас и за многе пролива на отпуштење грехова. На оба ова позива народ одговара са Амин. У краткој молитви, коју свештеник чита тихо, спомиње се крст, гроб, тридневно васкрсење, узношење на небо, седење са десне стране Оца и други славни долазак, а гласно изговара: Твоје (дарове) од Твојих (многобројних дарова, које си сам изабрао на Тајној вечери) Теби приносимо за све (што је поминуто у предходној молитви - крст, гроб, васкрсење, и друго) и свега ради (ради нашег спасења), а народ прихвата: Теби (зато) певамо, Тебе благосиљамо, Теби благодаримо, Господе, и молимо Ти се, Боже наш.

Освећење Дарова

Свештеник сада чита молитву, у којој се директно обраћа

Духу Светоме, да сиђе и освети дарове, да их претвори у тело и крв Христову. Тек после ове молитве усуђује се православно свештеник да благослови дарове последњим, завршним благословом. Настаје најсвечанији тренутак Литургије. Врши се тајна која је недоступна и анђелима. Припремљен благодаћу Духа Светог, свештеник благосиља Свети Агнец и тихо говори: И учини овај хлеб часним телом Христа Твога. У том тренутку звони први пут звонце у олтару (обичај прихваћен у северним епархијама), а народ тихо и побожно пева: И молимо Ти се, Боже наш.

Свештеник сада благосиља путир и тихо говори: А шта је у чаши овој (учини) часном крвљу Христа Твога. По други пут звони звонце, а народ понавља: И молимо Ти се, Боже наш. Свештеник крсним знаком благосиља путир и дискос заједно и говори: Претворивши их Духом Твојим Светим. И трећи пут звони звонце, а народ громким гласом и отегнуто пева: И молимо Ти се, Боже наш. Од тог тренутка, силом Духа Светог, часни дарови су освећени и претворени. Претворен је хлеб у истинито тело Христово, а вино (са водом) у истиниту крв Његову, иако пред нашим очима остају у свом природном облику. Свештеник пада ничице пред светим престолом и захваљује Богу што га је удостојио овог најузвишенијег свештенослужбенијства.

Тренутак освећења дарова и њиховог претварања у тело и крв Христову је, према томе, најсвечији и најузвишенији тренутак. Стога се звоњењем великог звона са звоника опомињу не само присутни у храму на побожније молење, него се тиме објављује и свима који нису у храму, докле год допире

звук звона, да оставе за часак своје послове и разговоре, да сједине своје молитве са молитвама које се приносе у храму.

Као што је жртва Христова на крсту била принесена за цео свет, исто тако се евхаристијска жртва приноси за цео свет, што се нарочито изражава у молитвама после освећења дарова, кад се свештеник појављује као посредник између Бога и целе васељене.

Свештеник се моли за оне који су спремни да се причесте светим даровима, затим за умрле и најзад за живе. За причеснике свештеник се моли, да им свети дарови буду на будност духа, за опраштање грехова, за заједницу Духа Светог, а не на суд и осуду. Свештеник се моли да Бог, због молитава светаца, погледа и на нас.

Узвишеним гласом спомиње свештеник Владичицу нашу Богородицу, пречисту Дјеву Марију, да би тиме показао дубоко поштовање, које припада Мајци Божјој и царици свих светих, најмоћнијој нашој посредници пред престолом Божјим, а помињемо и све остале, због којих је извршено ово жртвоприношење. Богородица је такође човек и зато је њено спасење, као и свих осталих људи, било извршено од стране Христа. Живе и упокојене чланове Цркве свештеник помиње тихо, шапатам, а само архијереја помиње гласно.

Поменувши црквену власт, свештеник моли од Господа једнодушност и мир за целу Цркву и посредује за све људе света. Помени Господе град овај у коме боравимо, сваки град и земљу и оне који вером борава у њима. Помени Господе оне који плове, путнике, болеснике, патнике, заробљенике и спасење њихово... И наставља гласно: И дај нам да је-

дним устима и једним срцем славимо пречасно и величано име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа...

Благосиљајући присутне, свештеник завршава Канон Евхаристије. Почињући припремање верника за примање свете тајне, то јест причешће. Свештеник произноси по другом пут прозбену јектенију, у којој се моли за опроштење наших грехова и за добијање мирног, светог и безгрешног живота. Ова јектенија се завршава свечаним читањем молитве Господње (Оче наш...).

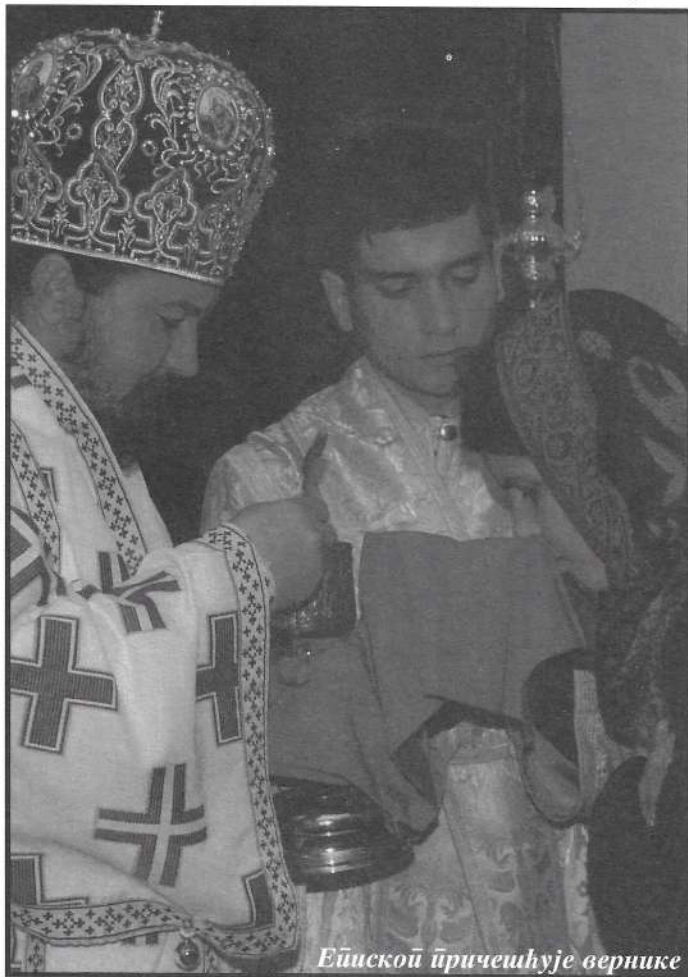
Припрема за причешће

Стојећи пред свetim престолом, свештеник говори узвишеним гласом: Пазимо! Светиња светима! Пажљиво узима прстима обе руке Агнец и подиже га увис, што означава узношење Спаситеља на крст и распеће, а речи нас подсећају да се светиња, то јест тајна причешћа, даје само светима. Народ на то смерно одговара: Један је свет, један је Господ Исус Христос... то јест, нико од људи није свет сам по себи, већ да светост добија од једног светог Исуса Христа и сваки треба да се труди, да по мери своје духовне моћи добије освећење.

Да би показао Спаситељеве муке на крсту, разлама свештеник Агнец на четири дела и те делове унакрсно размешта на дискосу. Затим узима један део, на коме пише Исус, спушта га у путири потом улива топлу воду, топлоту. Сједињење тела Христовог

(Агнеца) са божанском крвљу, означава васкрсење Христово, а топла вода се сипа у путир да би се ми причестили топлотом крвљу Христовом, јер је у живом телу топла крв.

Свештеник се причешћује у олтару, а народ за то време пева песму, која се зове причастен. То је неки стих из Светог Писма или одговарајућа песма. Причешће свештеника у олтару

Епископ причешћује вернике

ру подсећа нас на васкрсење Христово унутар запечаћеног гроба. Они се причешћују одвојено телом (од честица на којој пише Христос) и крвљу из путира, како су се у старини причешћивали сви верници. Сада свештеник припрема свете дарове за причешће верника, дробно честице НИ - КА на ситне делове, према броју причасника, читајући при том речи пасхалних (васкршњих) песама и сипа их у путир. Ако нема причасника међу верницима, онда у путир сипа све честице.

Причешће верника

Кад је свештеник припремио причешће за вернике, отвара царске двери и износи Свету чашу, позивајући вернике речима: Са страхом Божјим, вером и љубављу приступите! Показивање путира на двери-ма представља јављање васкрслог Христа апостолима, а ученици који су видели Васкрслог, поклонили су Му се.

Верници са побожношћу и прекрштеним рукама на грудима долазе на солеју, где за свештеником понављају молитву пред Светом причешћем. У њој исповедамо нашу веру у Свету тајну причешћа и молимо Господа нашег Исуса Христа, да нам опрости наше грехе, које смо учинили хотимично и нехотимично, речју или делом, да би се могли неосуђено причестити. Молимо Господа да нас припусти Светој тајној вечери, не зато да би дали издајнички пољубац као Јуда, већ да би рекли као онај разбојник, који је био распет са Христом: Сети ме се Господе у царству Твоме!

Прилазећи Светој чаши сваки треба да каже своје име. Свештеник причешћује вернике кашичицом, захвативши тело и крв и говорећи: Причешћује се чедо Божје (име) часним и пресветим телом и крвљу Господа и Бога и Спаса нашег Исуса Христа на отпуштање грехова и на живот вечни. Причешћени верник брише уста убрусом, целива подножје путира, узима парче просфоре, клања се и одлази у страну, да пажљиво сачека крај Литургије и благодарстве-

ну молитву, коју ће свештеник прочитати после причешћа. За време причешћа народ пева: Тело Христово примите, извор бесмртности окусите!

Кад су се сви припремљени верници причестили, уноси свештеник путир у олтар и сипа у њега све честице са дискоса, које су извађене на проскомидији. Затим руком благосиља вернике, а народ изјављује кроз песму: Видесмо светлост истинску, примисмо Духа небеског, нађосмо истиниту веру, клањамо се нераздељивој Тројици, јер нас је она спасла. И последњи пут износи свештеник на двери Свету чашу, осењујући њоме све присутне, уз речи: Свагда, сада и увек и у векове векова. Они који се нису причестили, клањају се Светој чаши, сећајући се вазнесења Христовог на небо. Добивши велику радост у причешћу Светим тајнама, ми благодаримо Богу у молитви, коју народ сложено пева: Да се испуне уста наша хвале Твоје, Господе, јер си нас удостојио да се причестимо светим Твојим... тајнама... Благодарене се наставља и у последњој јектенији, коју изговара свештеник, затварајући антиминос на светом престолу.

Завршетак Литургије

Свештеник објављује завршетак Свете литургије и, припремајући вернике за достојан излазак из храма, каже: У миру изиђимо! Но појци, у име свих верника, изјављују жељу, да не излазе из храма другачије него у име Господње, да добију благослов именом Господњим. Тада свештеник стаје иза амвона и чита молитву, у којој укратко понавља молбе целе Литургије: он моли да Господ спаси свој народ, да благослови оне који Њему припадају, да сачува пуноћу своје Цркве и да освети

оне који воле лепоту дома Божјег, да не напусти оне који се у Њега надају, јер је сваки дар савршен који долази одозго, од Оца светлости, коме треба непрекидно да узносимо хвалу и славу, на шта народ три пута пева: Нека је благословено име Господње од сада и до века!

Завршавајући Литургију, свештеник произноси отпуст, призивајући свете Божје угледнике, да посредују за људе. Верници прилазе свештенику да целивају часни крст, а он им раздаје антидор, нафору, то јест остатке просфора из којих је извађен Агнец и остале честице. Нафора се даје онима који се нису причестили на Литургији (јер сви верници нису увек спремни и достојни да приме Свето причешће). Отуда се нафора и назива антидор - што значи: уместо дара Свете евхаристије. На тај се начин постиже јединство оних који су се причестили са онима који се нису причестили. Овим се унеколико испуњавају речи Светог апостола Павла: Јер је један хлеб, једно смо тијело многи, пошто се сви од једног хлеба причешћујемо 1.Кор.10.17

Давање нафоре чини се спомен на агапе (вечери љубави), заједничке трпезе хришћанске заједнице из првих времена Цркве. Од остатка принесених дарова, а у сврху помагања сиромашних, одржавале су се агапе - заједничко братско обједињавање, као видљив знак међусобне љубави и хришћанског јединства.

На место ових агапа црква је уобичајила да, после Литургије, подели вернима остатке благословеног хлеба, у знак њихове заједнице са Црквом. У знак те заједнице нафора се шаље кући онима, који због болести или каквог другог оправданог разлога, нису могли да дођу у цркву на Службу Божју.

Нафора се обично једе пре сваког другог јела тога дана.

Из посредничке молитве на Литургији Светиој Василија Великог

...Помени Господе твоју свету саборну и апостолску Цркву од краја до краја васељене и даруј мир њој коју си стекао часном Крвљу Христа твога и овај свети храм утврдио до свршетка века...

Помени Господе благоверни народ наш, наоружај га оружјем истине и даруј му победу над видљивим и невидљивим непријатељима... Добре сачувај у доброты твојој, рђаве добротом твојом обрати у добре... по обиљу милости твоје помилуј нас: домове наше напуни сваким добром, бракове сачувај у миру и слози, децу одгаји, омладину васпитај, старце укрепи, малодушне утеши, расејане сабери, заблуделе обрати и присаједини твојој светој Цркви; плови са онима што плове; путуј са онима што путују; удовице штити; сирочад заштити, сужње ослободи; болеснике исцељуј.

Помени Боже оне под судским ислећењем и оне по рудницима... и све оне што су у било каквој невољи и нужди и опасности.

Помени Господе и све оне којима је потребно твоје велико милосрђе и оне који нас воле и оне који нас мрзе... Помени и сав народ твој и излиј на све богату милост твоју и даруј свима оно што моле за спасење... Јер си Ти Господе помоћ беспомоћницима, нада безнадежнима, лекар болеснима...

*Последњи
наставак текста:
Објашњење Светије
Божанске Литургије*

Православље на Ријеци и Сушаку у првим годинама Краљевине Југославије

II. Демографско стање и образовна настојања становништва православне парохије ријечке у 1926-ој години

Нова талијанска управа је прве године након уведене диктатуре, тачније 1926. године, затражила од пароха православних општина да поднесу податке о бројчаном, те имовном стању, како би знала бројчано стање, те контролирала податке о православнима новоприпојене Ријеке.

Извјештај за ријечку парохију из 1926. године је докуменат првостепене важности.

Он показује не само број Срба у то доба на Ријеци, њихове демографске карактеристике, школе које похађају, већ и економску ситуацију православне општине у целини, дакле ситуацију која је наследила из времена свога постојања у Хабсбуршкој монархији, преко ратних прилика у I. свјетском рату и краткотрајне ријечке државе, све до првих година свога постојања у Краљевини Италији.

Презвитер-парох ријечке православне општине у годинама 1926/27 је био Сава Косановић, а он је био особа која је попунила образац за снимање бројчаног и другог стања православних у Ријеци.

Сава Косановић је био рођен 1862. године у Плашком и није се женио. Основну школу завршио је у Плашком, седам разреда гимназије у Карловцима, а осми са матуром у Новом Саду. Након тога похађао

је четири године богословије у Карловцима, те је школу завршио 1886. године. Исте године, 9/21. децембра је рукоположен за ђакона, а за презвитера идућег мјесеца исте године. Од 1887. је служио као капелан у Плашком, све до избора за пароха Плашко-нскога 1897. Као парох - прота служио је у Плашком све до 1.X-1900 када је именован за пароха ријечке парохије, иако је ријечку парохију администрирао од јесени 1899.

Сава Косановић је, поред српског, говорио још италијански и немачки, а служио се и француским. Бавио се белетристиком, књижевном критиком, а стручно се бавио и

пчеларством, о чему је објављивао писане текстове.

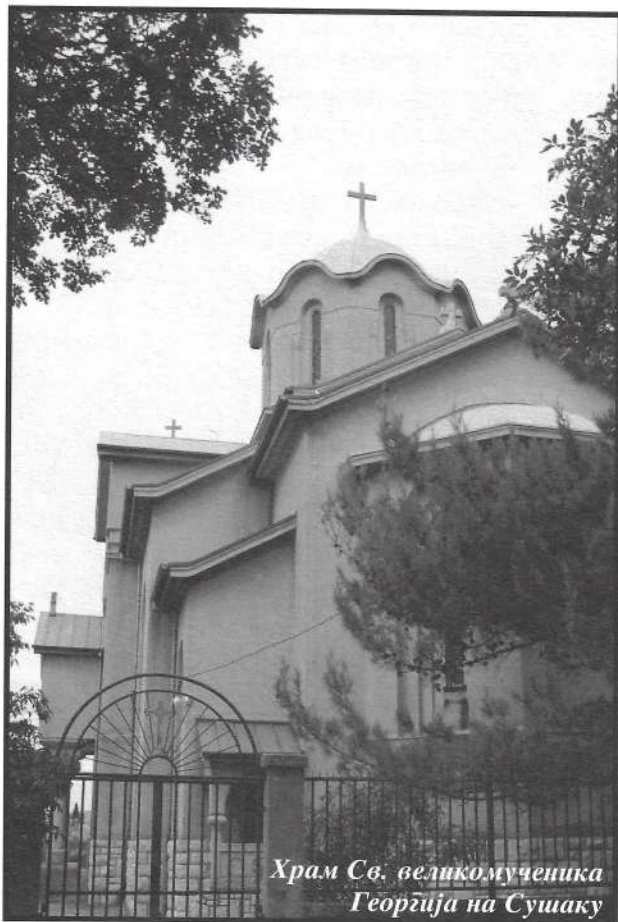
Ови подаци говоре да је Сава Косановић био не само образована особа, већ и личност чији је допринос очувању верског и националног идентитета Срба био признат, како у Хабсбуршкој монархији, тако касније и у Краљевини СХС. Сава Косановић је, наиме, био носилац бројних одликовања.

Био је одликован црвеним пасом 1892, "напрсним крстом" око врата.

Темељем декрета Свепрпског архијерејског сабора Српске православне цркве од 24.XI/7. XII. 1920. био је носилац ордена Св. Саве IV степена, а указом Њег. височинства рег. Александра од 12. IX. 1920. био је постављен за земјеника у Великом духовном суду Српске прав. цркве.

Након анексије Ријеке Италији, плата му је износила 2.000 лира месечно, није имао никаквих других прихода, а опслуживао је само ријечку парохију.

Не само зато што је био Србин и парох у православној цркви на Ријеци, већ и због изразите склоности према југословенству, Сава Косановић, који је био брат Николе Косановића, ожењеног најмлађом сесетром Николе Тесле, био је сматран државним непријатељем Италије.

Храм Св. великомученика
Георгија на Сушаку

Не само да су D' Annunzijeви легионари похарали његов стан и уништили писма Николе Тесле, које је он писао својој сестри до 1919. године, већ га је италијанска полиција будно пратила приликом његових прелазака државне границе на Ријечини, настојећи да докаже да се он у Сушаку, док је држао часове веронауке, бавио "југословенском пропагандом", не би ли нашла доказе о томе, те га протерала. О томе како га је полиција пратила постоје бројни извештаји у Државном архиву у Риједи, међутим, у њима нема нити једне забелешке да се Сава Косановић бавио политиком у ужем смислу речи, али, како је познато да је био секретар Светозару Прибићевићу, када је он био министар просвете, а и касније, када је био у опозицији, значи да се Сава Косановић ипак бавио једном врстом југословенске пропаганде.

Избори за народну скупштину који су 1925. године проведени у Југославији и на Сушаку, потврђивали су да је најбоље изборне резултате постигла Демократска странка - давидовићевци, што само по себи потврђује да је југословенство било најјачи политички осећај на Сушаку, а то се и могло очекивати од бројног државног чиновништва и војске која је на најзападнијој тачки државе.

Наводећи податке о бројном стању православних на Риједи 1926. године, Сава Косановић је морао да нагласи стање крајње небриге према православној општини у цјелини, како са стране матичне државе, тако од мјесне, Ријечке администрације.

Наиме, на питање о броју досељених - одсељених, Сава Косановић пише: "На ово питање немогуће је за ријечку парохију одговорити за поједину

годину. Ово није нормална, народска парохија, него пролазна. (Свако) данас је ту, сутра га нема. Ако му директно свештеник не треба за какву услугу, 99% неће сами да се пријаве пароху, ни када дођу, ни када оду. А не пријављује их (што би морала) нити једна општина из СХС, ријечка - сада талијанска, поготову не. За ове податке што их има, свештеник са знаје по свом властитом записивању и труду".

Ипак се Сава Косановић потрудио да, захваљујући сопственом труду, наведе неколико важних података за 1926/27 годину.

Према тим подацима, у Риједи је одмах након анексије (1924) живело нешто више од 500 Срба у укупном броју од око 50.000 становника, али се током две године након анексије број православних почео смањивати, што је видљиво из наведене табеле:

Бројчано стање српске православне општине у Риједи 1926/27 године					
година	мушкарци	жене	укупно	бр.брач.парова	у конкубинату
1926	319	225	544	163	3
1927	316	224	540	162	4

Но, смањење броја Срба на Риједи није било само последица пресељења, већ и неповољног односа између стопе на-

талитета и морталитета.

Наиме, број умрлих је већи него број рођених, што само показује да је становништво

ријечке парохије било старо.

То, уосталом, показује и бројка од само 7 склопљених бракова:

рођени = 19		умрли = 24		вјенчани = 7
мушки	женски	мушки	женски	
12	7	6	18	7

Но, иако је ријечко православно становништво било малобројно, подаци о похађању школа показују да је оно било усмерено на образовање као начину стицања или очувања друштвеног положаја.

Како на Риједи није било школа на српском или хрватском језику, ријечки Срби похађали су школе у суседном Сушаку, односно Краљевини СХС.

Године 1926 разне школе на Сушаку, у Цриквеници, Бакру

и Подвежици похађало је 135 ученика - Срба. Највише је похађало Реалну гимназију на Сушаку и трговачку академију у истом граду. Број ученика Срба из Ријеке према школама које су похађали 1926. године:

Реална гимназ. мушка Сушак	39	Основна мушка школа, Сушак	15	Нижња реална гимназија, Бакар	2
Реална гимназ. женска Сушак	21	Основна меш. школа, Трсат	3	Трговачка академија, Сушак	28
Виша дјевојачка школа, Сушак	8	Основна меш. школа, Подвежица	4		
Основна женска школа, Сушак	11	Грађ. меш. школа, Цриквеница	3	Укупно	135

Према усмерењу, јасно је да су се ријечки и сушачки Срби најчешће припремали за даљње студије или за рад у трго-

вачкој струци.

У свим наведеним школама, сем у трговачкој академији, веронаука је била обавезан пре-

дмет, а од септембра мјесеца 1926-е године за ту је наставу био именован катехета Манолјло Крнић.

Омилије [XXX]

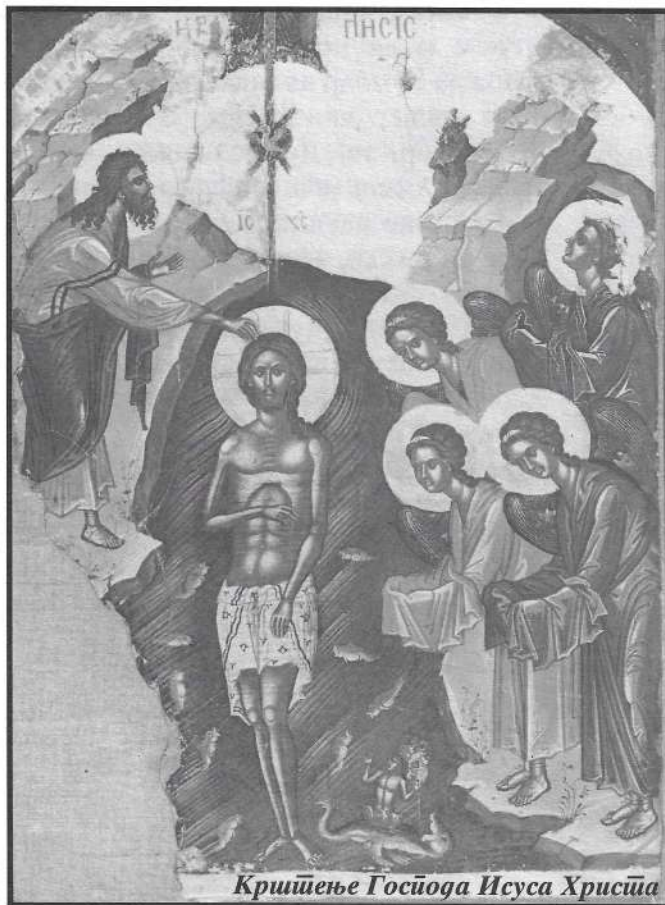
*Душа која би да уђе у Царство Божје
мора се родити од Духа Свѣтога; и како се ово остварује?*

1. Они који чују ријеч треба да свједоче о дјелању ријечи у њиховим душама. Ријеч Божја није залудна, већ има своје дејство на душу. Зато се она понекад зове „дјело“, да би се остварила у онима који слушају. Нека би Господ, стога, подарио дјело истине у онима који чују, те да се ријеч може наћи плодном у нама. Јер, као што сјенка претходи тијелу, но представља тијело, док је истина само тијело, тако је и ријеч попут сјенке Христове истине. Али, ријеч претходи истини. Родитељи на земљи рађају дјецу од своје сопствене природе, из свог властитог тијела и душе, а када су рођена, они их брижљиво одгајају, са свом прилежношћу; као своју властиту дјецу, док не постану потпуни људи, настављачи и наследници. Јер је циљ и сва брига родитеља, од почетка, да роде дјецу и имају наследнике, а да их не родише, силно би се жалостили и туговали; с друге стране, пак, имадоше саобразну радост када их добише. Њихова родбина и сусједи такође се радују.

2. На исти је начин наш Господ Христос, промишљајући о спасењу човека, од почетка уложио сву бригу свога Провиђења кроз Оце и патријархе, кроз закон и пророке, а на крају дошао Сам и, презирући по-

нижење Крста, поднио смрт; и сва ова мука и брига Његова била је ради тога да добије дјецу од Себе, од Своје властите природе, задовољан што ће се она родити од Духа одозго, од Његовога властитог Божанства. И као они оци што, ако не роде дјецу, тугују, тако и Господ, завољевши људе као Своју сопствену слику, зажеље да их роди од сјемена Свога сопственога Божанства; тако, ако било који од њих не доспије до оваквога рођења, не буде рођен од Материце Духа Божјега, Христос подноси велики бол, после толике патње и трпљења да би их спасао.

3. Јер Господ жели да се сви људи удостоје овога рођења. Он је умро за све, и све је поз-

вао у живот. Али, живот је рођење одозго, од Бога. Без овога душе не може живјети. Као што Господ рече: „Ако се ко не роди одозго, не може видети Царства Божјега“ (Јн. 3,3). И тако, сви који вјерују у Господа и, приступајући, удостојавају се овога рођења, пружају радост и велико задовољство родитељима на небесима, који их родише; а сви анђели и свете силе радују се због душе рођене од духа и која сама постаде дух. Јер, ово тијело је слика душе, а душа је слика Духа; и као што је тијело без душе мртво и неспособно било шта да чини, тако је без небеске душе, односно без Духа Божјега, душа мртва за Царство и неспособна да чини дјела Божја без Духа.

4. Као што портретист помно проматра царово лице и црта, те када је оно окренуто к њему пазећи на његов рад, он црта портрет лако и добро, но кад цар одврати лице, он не може цртати јер лице није загладено у сликара; на сличан начин Христос, добри умјетник, за оне који верују у Њега и стално Га созерцавају, непосредно слика небескога човека по Својем властитоме лику. Из Свога сопственога Духа, из сустанце саме свјетлости, неизрециве свјетлости, Он слика небески лик и дарује му његов-

ог доброг и милостивог Женика. Ако Га човјек не гледа нетремице, превиђајући све друго, Господ неће насликати Своју слику Својим властитим свјетлом. Стога ми морамо на Њега бити усредсређени, верујући у Њега и волећи Га, одбацујући све остало, старајући се за Њега, да би Он могао насликати Свој сопствени небески лик и послати Га у наше душе, и да тако, носећи Христа, можемо задобити вечни живот, те чак и овдје имати пуну сигурност и спокојство.

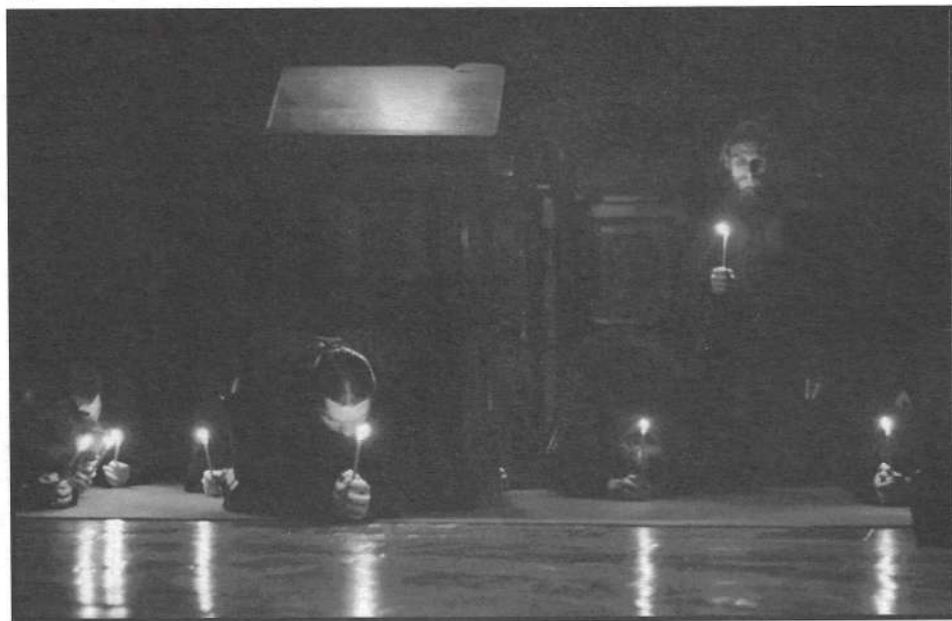
5. Као што златник, ако не носи отисак царевог лика, не доспијева на тржницу и не одлаже се у цареве ризнице, већ се одбацује, тако и душа, ако нема лик небескога Духа у неизрецивоме свјетлу, чак и да је Христос утиснут у њу, није подобра за небеске ризнице, те је одбацују добри трговци Царства, апостоли. Онај који је био позван а није одјенут у брачну одежду, био је одбачен као туђинац у отуђену таму, јер није носио лик небески. Ово је знак и печат Господа утиснут у наше душе, Дух свјетлости неизрециве. И као што је мртав човек бескористан и од њега суграђани немају никакве користи, па га носе ван града и закопавају, тако је и душа која не носи небески лик Божанскога свјетла, живот душе, одгурнута и одбачена; јер је мртва душа, не носећи свијетли и Божански Дух, бескорисна у Граду Светих. Јер, као

што је у свијету душа живот тијела, тако је у вјечноме небескоме свијету живот душе Дух Божански. Без живота Духа, душа је мртва онима горе и непотребна.

6. Стога, онај ко иште да вјерује и да приђе Господу, треба да се моли да може задобити овдје, на земљи, Дух Божји; јер, тај Дух је живот душе, а Господ је и дошао зато да би могао дати живот души овдје на земљи, чак и Свој Дух. Јер, Он каже: „Док свјетлост имате, вјерујте у свјетлост; долази ноћ, кад нико не може радити“ (Јн. 12, 36; 9, 4). Зато, ако сваки човјек није искао, док је овде, и задобио живот за

крећући се нагоре и надолу у огњу Духа и у Божанском свјетлу, неће претрпјети штете ни од ког злог духа. Чак и да јој се било шта приближи, небески огањ Духа ће га прогутати. Или, као што је птица, када лети високо, безбрижна и не боји се ловаца или злих животиња, већ их презире с висина, тако је и душа, добијајући крила Духа и летећи у небеске висине, изнад свега и презире све.

7. А Израил по плоти је, када је Мојсеј онога дана раздјелио море, прешао по његовоме дну; но ови, као Божја дјеца, ходе поврх мора горчине злих сила. Њихова душа и тијело постали су дом Божји. У онај дан када је Адам пао, Бог је, шетајући, дошао у Рај. Плакао је, такорећи, видећи Адама и рекао: „После каквих добара каква зла изабра! После какве славе у

своју душу, чак и божанску свјетлост Духа, када се растане од тијела, биће смјеста одлучен у предјеле таме, с лијеве стране, не ступајући у Царство Небеско и завршавајући у паклу с ђаволом и свим његовим од Бога отпалим анђелима (Мт. 24, 41).

Као што злато или сребро, када се баци у ватру, постаје чистије и још боље потврђено, и ништа га не може нарушити, као што може дрво или сијено - јер она прождири све што долази с њом у додир, те и ови постају ватра - тако душа,

какав се срам одјену! Како си мрачан сада! Како рђаво изгледаш! како покварен! После какве свјетлости каква те тама покри!" А када је Адам пао и умро од Бога, његов га је Творац оплакивао; анђели, и све силе, небеса, земља и сва створења, тужили су над његовом смрћу и падом, јер видјеше њега, који им је био дат за цара, како постаде слуга непријатељске и зле силе. Тако он одјену себе у таму у властитој души, горку и злу таму, јер га кнез таме учини својим подаником. Он је био тај кога су

ранили разбојници и који по-стаде полумртав док је силазио из Јерусалима у Јерихон (Лк. 10, 30).

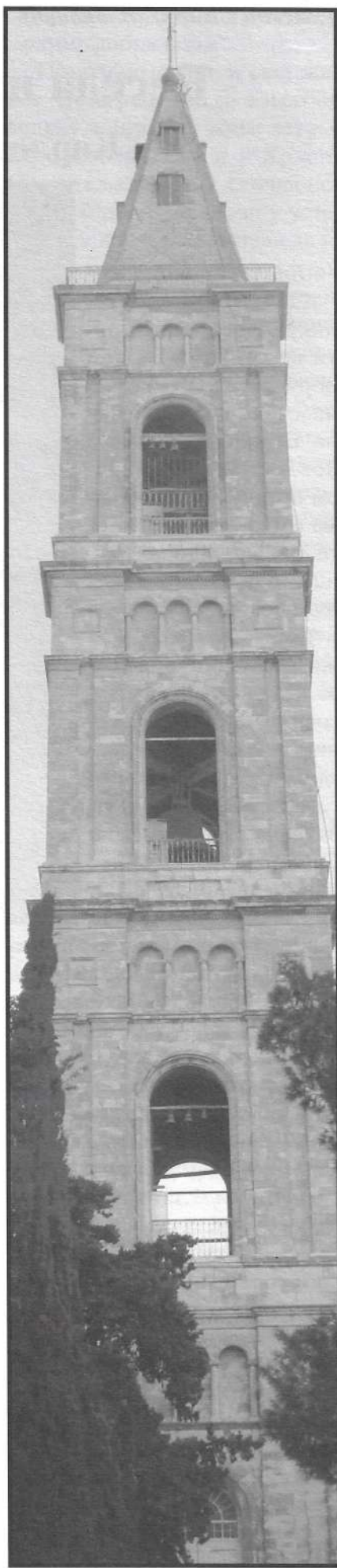
8. Лазар, такође, кога је Господ подигао, који је тако заударао да нико није могао прићи гробу, био је символ Адама, чија је душа смрдела, пуна црнила и таме. Али ти, када чујеш о Адаму, и рањеном човеку, и Лазару, гледај да ти душа не одлута, такорећи, у планине, него остани унутар своје душе, јер и ти сам носиш исте ране, исти смрад, исту таму. Сви смо ми његови синови, исте мрачне расе, и сви заударамо истим смрадом. Од болести од које је он патио, сви ми, који смо од Адамова сјеме-на, такође болујемо. Таква нас је болест задесила да, како ка-же Исаија, то није рана, нити убој, нити гнојно мјесто, није могуће ублажити машићу, нити завити (Ис. 1, 6). Тако смо ра-њени неизлечивом раном; само ју је Господ могао исци-јелити. Зато је Он и дошао у Својој властитој Личности; јер, нико од старих, нити сам закон, ни пророци, не могаше излјечи-ти ову рану. Он сам, Својим до-ласком, исцијели ту рану душе, ту неизлечиву рану.

9. Радујмо се, онда, нашем Богу и Господу, истинитоме Исцјелитељу, који једини мо-же доћи и излјечити наше душе, пошто се за нас толико много намучио. Он увијек куца

на врата наших срца, да Му их отворимо, те да Он може ући и починути у нашим душама, да Му ми оперемо и миром по-мажемо ноге, а Он да може пребивати у нама. Господ у јед-ном одељку замера човеку ко-ји Му није опрао ноге (Лк. 7,44); опет, на другом мјесту, каже: „Ево стојим на вратима и куцам; ако ко чује глас мој и отвори врата, ући ћу к њему и вечераћу с њим и он са мном" (Отк. 3, 20). Ради овога Он је поднио многе патње, преда-јући властито тијело смрти, и откупљујући нас из ропства, да би могао доћи у нашу душу и пребивати у њој. Зато Господ у Судњи дан каже онима на лијевој страни, које шаље у пакао с ђаволом: „Странац би-јах, и не примисте ме; оглад-њех, и не дадосте ми да једем; ожедњех, и не напојисте ме" (Мт. 25, 42-43). Његова храна и Његово пиће, Његова одјећа, и заклон, и починак, у нашим је душама. Стога, Он стално куца желећи да уђе у нас. Примимо га, онда, и унесимо Га у себе; јер је Он наша храна и наше пиће и наш живот вјечни, и свака душа која Га није прими-ла у себе и дала му спокој, или, још прије, нашла спокој у Ње-му, нема наслједства у Царству Небескоме са Светима и не може ступити у Небески Град. Али ти, Господе Исусе Христе, узнеси тамо нас, који славимо Твоје име, са Оцем и Светим Духом у вијекове вијекова. Амин.

Макарије Велики био је египатски монах и пустињак из 4. века, и један од млађих савременика Антонија Великог. Отац му био свештеник. Из послушности према родитељима ожени се, но жена му убрзо умре и он се удаљи у пустињу где проведе пуних шездесет година у труду и борби, унутрашњој и спољашњој, за ца-рство небеско. Кад су га питали, зашто је толико сув и кад једе и кад не једе, он одго-вори: "Од страха Божијега". Толико је ус-пео очистити свој ум од злих помисли и ср-це своје од злих жеља да га је Бог обдарио даром чудотворства. Његово смирење зади-вљавало је људе и демоне. Рече му једном демон: "Има само једно, у чему те ја не мо-

гу надвладати; то није пост, јер ја не једем никад ништа; то није ни бдење, јер ја не спавам никад". "Него шта је то?" упита га Макарије. "Твоје смирење", одговори де-мон. Своме ученику Пафнутију говорио је Макарије често: "Не осуђуј никога, и би-ћеш спасен". Живео је деведесет седам го-дина. Пред смрт на девет дана јавили му се из онога света свети Антоније и свети Па-хомије и навестили му да ће кроз девет дана умрети, што се и догоди. Још му се пред саму смрт јавио херувим који му је открио у визији блажени свет небески, похвалио труд и врлину његову и рекао му, да је послат да му узме душу у Царство небеско. Упокојио се 390. године.

СВЕТИ САВЕА ГОРНОКРИЛОВСКИ

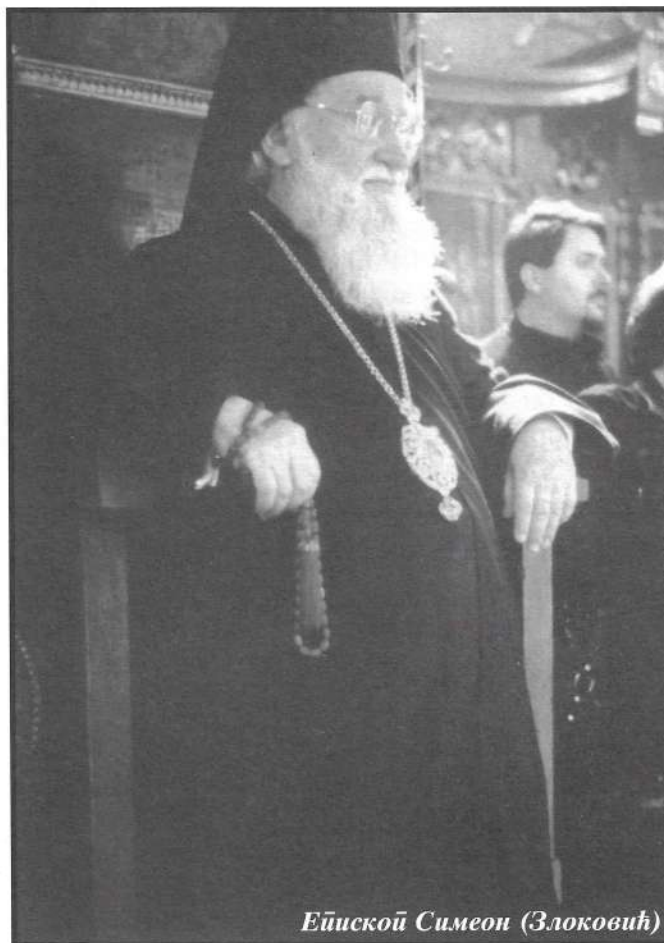
Беседа на Бадње вече 1989/90 год.

- Карловац - Храм Св. оца Николаја -

Браћо и сестре,

„Ево Вам јављам велику радост, која ће бити целом свету“. Овом поруком неба објављена је вест о Рођењу Сина Божијег. Вековима човек стоји умом и срцем пред великим тајнама света и живота. Кога од нас јутарње сунце, одморене ноћним одмором није задивило и интимно зарадовало животом који он исијава. Као у вечерњим часовима, негде усамљен, није се запитао: О звезде, од када и како сте се ви сместиле у тајанствена пространства Свемира. Кога од нас није задивио зуј вредних пчела које обасјане сунцем обилазе цветове и убиру слатке сокове. Ко се од нас није замислио, дубоко замислио пред великом тајном настанка нових живота, од оног у јајету до оног највећег у највишим облицима живота. И све ове мисли и помисли, изазивали су у нама радост ума и радост срца. Истина човека се радује, јер је и сам произишао из вечне истине, и зато човека истина радује, надахњује га на бескрајна одрицања, на подвиг, на аскезу.

Када је Спаситељ света јасно са својим ученицима после свога славног Васкрсења, поздрављив их је са: Радујте се! Али на велику несрећу човекову радовање је сменило злурадовање, па је више овог у свету од оног првог, животворног, спа-

Епископ Симеон (Злоковић)

сителног и надахнителног. А радовање је најузвишеније осећање душе. Радовати се добру свога дома и добру других, радовати се туђем успеху као свом, радовати се животу као дару Бога Створитеља. Ето, зато је и вест о Рођењу Богомладенца Христа почела речју, поруком: Радујте се!

И ми вечерас ово наше свечано Бадње вече пратимо радовањем ума и срца. Крај овог нашег бадњака, мислима и срцем се усмеравамо оним ватрама око којих су се пастири грејали око Христових јасала у прохладној палестинској ноћи. И ми са њима слушамо ону величанствену поруку неба у часу Богорођења: „Слава Богу на висини, на земљи мир, а међу људима добра воља“. Да,

браћо и сестре, у вези са Рођењем Христовим, ништа није казано ни записано, него ова узвишена порука, за коју је речено да има значај Прајеванђеља, у надахнућу могле би се извести све истине казване у Јеванђељу Христовом. Шта је узвишеније и делотворније за душу човекову од слављења Бога Створитеља. Слављењем Бога човек се узноси до прапочетка света и живота. Слављењем Бога Створитеља, човек се приближава своме Богу, као што се чедо мишљењем приближава своме родитељу. Слављењем Бога, чо-

век се ослобађа ових наших пренаглашених приземљења, када се све у животу своди на храну и на уживање, када се човек заборавља и одваја од вечних, изворних истина света и живота. Зато је и на почетак ове дивне, узвишене божићне поруке на прво место стављамо слављење Бога.

А шта да кажемо у поруци мира и добре воље? Ништа толико човека не нагриза и не оштећује као немир, осећање страха и несигурности, када зла воља мржњом натапа овај Божији и наш свет. Људи зле воље, наружавају мир Божији, онај свети мир за који је казао Спаситељ да је мир „од кога се не плаши срце човеково“. Ни један век у позној прошлости није унео толико немира и то-

лико зле воље у човеков живот као ово наше доба. Наш век памти страшне светске ратове. Памти геноцид, мржњу и насиље свих врста. Наш век памти прогоне и расељавања, расну мржњу и међунационалну нетрпељивост. Наши простори натоњени су мржњом и нетрпељивошћу. И зато кад слави-мо Рођење Христово, ноћас окупљени око овог нашег бадњака пред Колевком Богомладенца Христа, зарецимо се да нећемо палити свеће, хвалити се својом вером а живети као да Бога нема. Зарецимо се Богомладенцу Христу да ћемо свуда око себе уносити мир и стварати добру вољу. Да нећемо гледати како се ко зове и коме народу припадају уверени да смо и бољи од других. Пред Богом су најбољи они ко-

ји живе увек свесни да их Бог зна, да их Бог види.

Речено је у Светом писму да је човек пре Христа живео у тами без истинског Богопознања, без моралне свести и без идеала. Живело се, борило и ратовало празном душом. Спаситељ нам је откривао да је дух човеков језгро, а да је тело љуска. Син Божји сишао је у свет да нас ослободи од робовања телу и природи, да будемо слободни синови светлости, да у вери добрим делима осмишљавамо свој живот.

Живимо, браћо и сестре у једном изузетно кризном времену. Црква Божија и њени верници треба да предњаче у проповедању љубави Христове, у спровођењу поруке са небеских висина у тренутку Богорођења: „Слава Богу на ви-

сини, на земљи мир а међу људима добра воља“.

Поштујмо туђи, и свој живот. Не огрешујмо се о његову велику тајну. Без живе вере у Бога Створитеља и у Христа Спаситеља човек је сличан не-коме ко цео орах стави у уста, па сише кору, не верујући да је испод коре храњиво језгро. Испод коре овог материјалног света налази се језгро вечне истине, оне истине од које је и због које је настао овај чудесни Божији свет. Нека нас ово бадњевечерско радовање надахне да заволимо своју веру, да се понашамо по Божијим заповестима, да свако од нас лично доживи свој сусрет с Богом Стваратељем коме, са Богомладенцем Христом и Духом Божјим светим слава и хвала у све векове. Амин

• • • • •
Ејиској Симеон (Злоковић)

Беседа на Бадње вече*

- Карловац - Храм Св. оца Николаја -

*Браћо и сесџре,
срећно Вам и
радосно Бадње вече*

И ове године, следећи на-сталу традицију, нашли смо се на молитви у радости, да прославимо наше Бадње вече у овом новом карловачком храму. Молитвено сетићемо се оне најсветије ноћи, када се у градићу Витлејему родио Створитељ света. Слама ће нас подсетити на ону убогу Колевку, на јасле у које је положен Богомладенац Христос „Цар мира, Отац будућег века“. Пламен овде запаљеног Бадњака подсетиће нас на онај пламен огњева на којима су се грејали витлејемски пастири док су слушали поруку са Неба: „Слава на висини Богу и на земљи мир међу људима добра воља“

(Лк, 2.14) пламен Бадњака де-лује на душу човекову као свети огањ, па не греје само промрзло тело, него загрева и душу човекову. Подсећа та светлост на онај чудесни огањ који се запали на гробу Сина Божијег у светом граду Јерусалиму, на Васкршње јутро, када се цели храм Васкрсења претвори у буктињу од свећа запаљених светим огњем, који јерусалимски Патријарх износи из Христовог Гроба. Чудесна светлост обасјала је и витлејемске пастире док су анђели Божији на небу изнад Витлејема певали славопој Богу, с поруком мира, љубави и добре воље међу људима.

Живимо у времену пада свих духовних вредности, у времену које је девалвирало

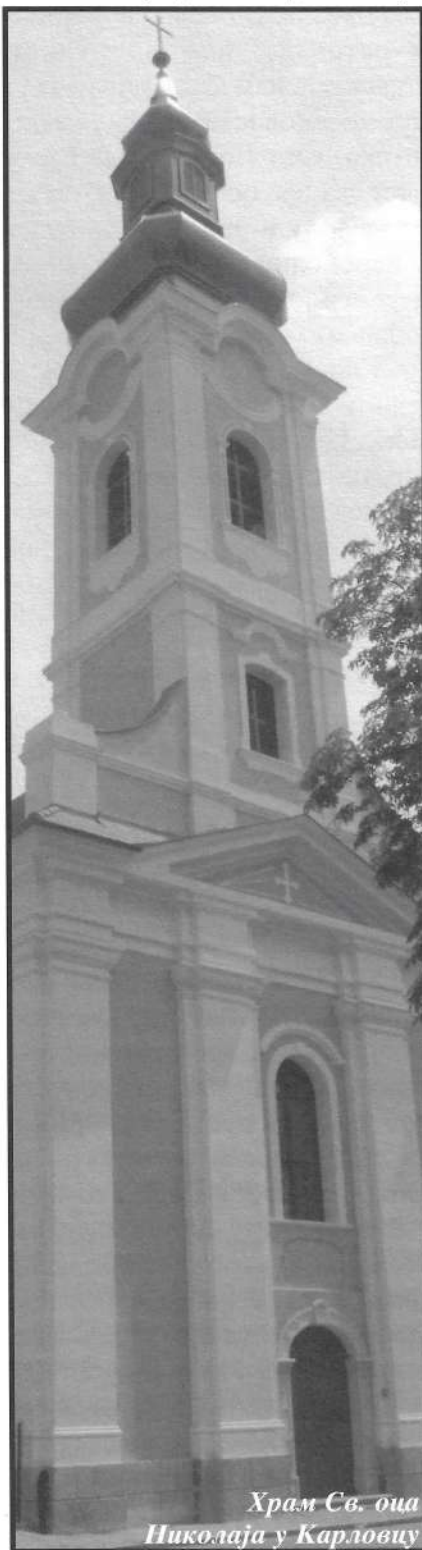
све, а човека приковало на земљу, за његов дан и комад. И данас он са раслојеном душом лако се хвата за лажне вредности, за неистине и полуистине, све мање морално способан да прихвати смисао и лепоту Божића и његове Бадње вечери. Нити је овај чудесни Божији свет без смисла и без циља, нити смо ми људи и сав живот око нас постали слепо и случајно, нити је Син Божији до-шао у свет неочекивано. О Ње-ну су пророковали свети Пророци, гледали су га у визији света духоносни мудраци старих култура и религија, док је свети Пророк Данило у свом чувеном пророштву о седмина-ма, видео и владајуће царство у коме ће се Спаситељ света појавити. Као што знани и нез-

нани закони пронику органични и неорганични свет, тако и вечне истине струје кроз душу човекову, окрећу његов ум и његово срце ка Богу Створитељу и вечним истинама које прожимају и надкриљују овај чудесни Божи свет.

Из године у годину дочекујемо Божић испуњени бригама и тегобама. Збуњују свет савремена кретања, претње миру и благостању, брига за будућност свих оних који ће нас сменити и прихватити последице грехова нашег времена. Прихватимо поруку из ноћи Богорођења. Сваког дана одајмо Славу Богу. Сетимо се да је сунце које нас греје, Његово сунце, да су дарови природе нама дати, да је Он достојнији слављења него и највећи људи наше и ранијих епоха. Не заборавимо да нас Његово око види и прати, да нас Он опомиње и призива, као што родитељ жели и воли дете своје. Схватимо једном да су све кризе судови Божи, а на грчком реч криза и значи суд, као и да су сви поремећаји у свету и код нас резултат моралне кризе која је захватила свет.

Још је старозаветни пророк казао: Сви говоре мир, мир, а мира нема! Порука Божићне ноћи обавезује нас да свуда око себе градиме мир. Сви ми знамо шта то значи кад се немир усели у срце, када немир паралише разум, када човек изгуби компас, па почне бежати од других, затварати се у своју крхку тврђаву, изгубљен, немоћан и паралисан за сваки добар и поштен рад. Ми се, не случајно, о Божићу поздрављамо са: „Мир Божи - Христос се роди!“ Дакле, не колебљиви, срачунати, често и двосмислени мир човеков, него мир Божији, помирење са Богом, мир у савести, оно истинско осећање мира као испуњење Воље Божије, и

мироћворства међу људима, као свете обавезе човекове. Немир који је захватио савременог човека, последица је његове духовне празнине, живота лишеног радости од Божије

Храм Св. оца
Николаја у Карловцу

близине, радости од љубави према Богу и према човеку. На љубав нас обавезује и овај велики празник. „Јер Бог је толико заволео свет да је Сина Свога јединородног дао да сва-

ко ко верује у Њега има живот вечни“ (Јов. 3.16)

Често чујемо да се за некога каже да је често зловољан. А то значи да је паралисан за лепу реч, неспособан да утеши, немоћан да пружи руку помоћи, коме је помоћ потребна. А човек је друштвено биће. Лишен близине сродника и пријатеља, затворен за озрача љубави и добре воље код својих сродника, пријатеља и познаника, или ако пати што му то свет у коме се креће не пружа, човек малаксава, људски вене, као пчела што изгуби оријентацију када је олуја уместо у кошницу, смести испод листа неког стабла.

Помолимо се Богомладенцу Христу, да нас у овој светој ноћи Богорођења озари својом светлошћу. Да пред симболима празника, сламом и бадњаком, доживимо истинску близину Божију. Има једна наша божићна песма која почиње: „Бадњаке, бадњаке, рођаче, рођаче“... наш је народ славио Божић доживљено и надахнуто, па је свој дом претварао у свој домаћи Витлејем, ороћен са својим Спаситељем, као Његов домаћин, чак некако и сроћен са сламом и бадњаком, мада само симболима свете Божићне ноћи. Божић као и сви велики празници, изазивају у нама осећај богоистинства и снажно уверење да човек није сам у хладној Вациони, него је створен за заједништво са својим Створитељем. У овој светој ноћи сетимо се и речи великог Пророка, светог Исајие, који је мислећи на време доласка Сина Божјег у свет, поручио свету: „С нама је Бог, уразумите народи!“ Понесимо из овог нашег храма то осећање и од срца запевајмо надахнуту молитву - песму Божића и Бадње вечери: „Рођење Твоје Христе Боже наш, обасја свет светлошћу разума“. Амин!

Кроз Епархију горњокарловачку - сликом и речју

Преузео са интернетске стране Епархије горњокарловачке

Храмовна слава у Личкој Јесеници

Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим уз саслужење свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке служио је Свету Архијерејску Литургију поводом прославе храмовне славе Светог пророка Илије у Личкој Јесеници. У својој Литургијској беседи Епископ је поздравио све присутне вернике и честитао им овај велики празник, а посебно се захвалио Г.

Вукашину Јоветићу на његовом труду и раду у организацији прославе храмовне славе као и на прикупљању помоћи за обнову храма, јер обнављајући своје светиње духовно обнављамо себе. Подсетио је Епископ Герасим на све оне невоље и тешке тренутке који је овај народ не само сада него и у прошлости преживео на

овим просторима, наглашавајући да наше Спасење не треба да тражимо тамо где га нема, као што су се Ваалови жреци уздали у непостојећег бога, него само у

Литургијској заједници у коју смо позвани и призвани да би у Евхаристијској Чаши кроз Тело и Крв Христову задобили Царство вечно и непролазно.

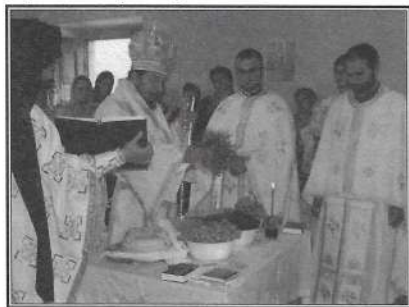
У току Литургије пресечен је славски колач а по завршетку приређен је културно уметнички програм у извођењу СКУД „Бурђевдан“ из Дрежнице.

По повратку Епископ Герасим посетио је у Плашком Г. Милована Бунјевца српског повратника који већ осам година живи у изузетно тешким и нељудским условима у својој девастираној кући која је још увек без струје и воде.

02. 08. 2008 год.

Преображење у манастиру Комоговина

Поводом прославе Преображења Господњег, славе манастира Комоговина, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим служио је Свету Архијерејску Литургију уз саслужење свештенства и монаштва епархије горњокарловачке и том приликом ђакон Горана Славнића рукоположио у чин јереја. Епископ Герасим у својој беседи окупљеним верницима, говорио је о празнику Преображења Господњег, када се Господ на Гори Тавор пред својим ученицима

Петром, Јаковом и Јованом пројавио у свој својој Божанској сили и слави.

Позвао је Владика Герасим верни народ да учествује у Светој Литургији, јер само у Литургијској заједници остварује се наше назначење и само кроз Литургијску заједницу и причешћивањем Телом и Крвљу Христовом постајемо народ Божији и судионици Царства Небеског.

После заамвоне молитве пресечен је славски колач, а по завршетку Литургијског савља за све присутне вернике припремљен је славски ручак.

19. 08. 2008 год.

Поново графити на православном храму Св. Спиридона у Пероју

У ноћи са суботе на недељу (16/17 август), непознати починиоци су исписали на зиду порте цркве Св.Спиридона у Пероју графит непримјерене садржине, упућене на име Српског народа. Подсећамо да ово није први пута да се тако нешто догађа, да се шарају православни храмови, јер се прије отприлике пола године слично десило у Пули, када су вандала исписали графитима цијелу једну страну цркве Св. Николе која датира из шестог вијека.

17. 08. 2008 год.

Заупокојена Литургија у манастиру Гомирју

Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим са свештенством и монаштвом епархија сремске и горњокарловачке у суботу 23. августа 2008 године у манастиру Гомирју служио је заупокојену Свету Литургију а затим и опело новопрестављеној слушкињи Господњој монахињи Јовани, која се упокојила у својој 79 години живота. У својој беседи Епископ Герасим подсетио је све оне који су дошли да по последњи пут испрате монахињу Јовану, на

њен тежак и Богоугодан живот, која је са својим сестринством у ман. Гомирју делила све оно што може хришћанина да снађе у овом палом и огреховљеном свету. Монахиња Јована својом смерношћу и трпљењем била је пример монашког живота. Нека јој је вечан помен и нека је Господ насели тамо где праведници налазе покој.

23. 08. 2008 год.

Поклоничко путовање свештима у Босни и Црној Гори

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г.г. Герасима, група људи из карловачке жупаније била је од 20. до 22. 08. 2008 године на поклоничком путовању по светињама, црквама и манастирима у Босни и Херцеговини и Црној Гори. У ова два дана обиђени су мана-

стири: Житомислић, Тврдош, саборни храм у Требињу и херцеговачка Грачаница, Подмаине, Цетиње, Острог, Режић и Прасквица. Од свет срца захваљујемо се братству манастира Подмаине и Житомислић, на указаном гостопримству као и свим осталим нашим домаћинима код којих смо у оквиру овог поклоничког путовања били.

23. 08. 2008 год.

Сасијанак вероучијеља Епархије горњокарловачке

Поводом почетка нове школске 2008/09 године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г.г. Герасим одржао је састанак са вероучијељима Епархије горњокарловачке. На састанку се разговарало о броју православне деце која су одлучила да ове школске године похађају часове православног катихизиса, проблемима које вероучијељи имају у извођењу

наставе, а то су углавном лоши распореди, где се вероучијељима дају последњи часови (шести и седми) када деца не само што су већ уморна и нису способна да максимално

учествују у раду, него је и проблем аутобуски превоз јер им овакав распоред часова не омогућује да на време стигну на аутобус, те после немају начина да се превезу до куће; проблеми са појединим директорима школа који на сваки могући начин покушавају да спрече одржавање веронауке у школама нејасним анкетама као и давањем неистинитих информација те проблемима који се тичу недостатка наставног материјала. Вероучијељи су нагласили да деца показују велики труд и залагање у раду, како на часовима тако и учествовањем у богослужбеном животу.

05. 09. 2008 год.

Епископ Герасим у посети Личком Петровом Селу

Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим у Недељу 07. септембра 2008 године служио је Свету Архијерејску Литургију у манастиру Богородице Тројеручице уз саслужење свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке, а у поподневним часовима посетио Личко Петрово Село где је обишао храм Светих апостола Петра и Павла који захваљујући нашем верном народу у Аустралији доживљава своју обнову.

Посетио је Епископ Герасим и повратничку српску породицу Накарада и том приликом малом Лазару, једином српском детету у Личком Петровом Селу уручио поклон, компјутер, који ће Лазару свакако много значити. Нека Господ поживи малог Лазара да буде на понос својој Православној Цркви и свом српском народу.

07. 09. 2008 год.

Свѣѣа Архѣерејска Лѣтурѣја у ман. Св. Јована у Медку

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
Г.Г. Герасим поводом празни-
ка Усековање главе Светог
Јована Крститеља служио је
Свету Архѣерејску Литургију
у манастиру Светог Јована
Крститеља у Медку, уз саслу-

жење свештенства и мона-
штва Епархија далматинске и
горњокарловачке. У својој
литургијској беседи позвао је
Епископ Герасим вернике да
узму учешћа у Светој Лит-
ургији, а једини начин јесте
заједничарење у Телу и Крви
Христовој, приступање Све-
том причешћу, како би поста-
ли судионици Царства Небе-

ског и на тај начин испунили
наше назначење. Без Светог
причешћа нема истинитог жи-
вота, и нема друге могућности
да човек буде Христов, јер не
причешћујући се и не учеству-
јући у Литургији не можемо се
ни назвати православним хри-
шћанима. Епископ Герасим
преломио је славски колач, а
затим одржао парастос свим
православним Србима који су
мученички пострадали у
Медачком Цепу 1993. г.

11. 09. 2008 год.

Еѣиској Герасим у ѣосеѣи Малом Лошињу

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
Г.Г. Герасим у суботу 25. окто-
бра 2008 године посетио је
Мали Лошињ где је дочекан
од стране православних Срба
који живе на овом острву. У
срдачном дочеку који су при-
редили свом Епископу и раз-

говору који је вођен изразили
су своју жељу да православни
верници уз помоћ и разумева-
ње општинских власти Малог
Лошиња, добију свој молитве-
ни простор где би се за поче-
так служила Света Литургија
док се не пронађе земљиште
прикладно за изградњу право-
славног храма.

На крају посете, Епископа Ге-
расима је поздравио и поже-
лио му добродошлицу градо-
начелник Малог Лошиња Г.
Gari Cappeli.

25. 10. 2008 год.

Прослава храмовне славе у Карловцу

На празник Светог оца Нико-
лаја Архиепископа мирилки-
јског чудотворца у карлова-
чком храму препуном верника
служена је Света Архѣерејска

Литургија. Светој Евхаристији
началствовао је Епископ гор-
њокарловачки г.г. Герасим са
свештенством саборног храма.
Као никад до сад присуство-
вао је велики број људи од
којих су се многи причестили,
а током читаве литургије са
верницима се молио и градо-
начелник града Карловца г.
Дамир Јелић и начелник
општине Крњак господин
Раде Косановић.

Епископ Герасим у својој бе-
седи говорио је о примерима
које су дали најпре Господ
Спаситељ, а онда и Свети
Николај Мирликијски, којим
путем, правцем и смерницама
ми православни хришћани
треба да ходимо да би били у
вечној заједници са својим
Творцем и Спаситељем.
Нама боголиким и христо-
ликим бићима је једини циљ
заједница са Христом и
Светим угодницима Његовим
међу којима је и Свети
Николај мирликијски - рекао
је Епископ Герасим
После свете Литургије и реза-
ња славског колача у
Епископском двору у
Карловцу за госте је
приређена трпеза љубави.

19. 12. 2008 год.

Епархија горњокарловачка

Његово Преосвешћенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим

Славе Раикај 14; 47000 Карловац

Тел: 047/642 531 Факс: 047/642 532

episkop@eparhija-gornjokarlovacka.hr
kabinet@eparhija-gornjokarlovacka.hr

eparhija@eparhija-gornjokarlovacka.hr
euo@eparhija-gornjokarlovacka.hr

Архијериски намјесник илашчански
Њројојереј-сѡаврофор Мићо Косић

Архијериски намјесник карловачки
Месѡо Архијерејског намесника уйражњено

СПЦО У РИЈЕЦИ Њројојереј-сѡаврофор Мићо Косић

Ивана Зајца 24/I; 51 000 Ријека
Тел: 051/335 399; Факс: 051/324 160;
Моб: 091/514 82 50
E-mail:
spco-na-rijeci@ri.t-com.hr

јереј Марко Ђурић

Ивана Зајца 24/III; 51 000 Ријека
Тел: 051/319 064; Моб: 098/520 711

СПЦО У ГРАЧАЦУ јереј Душан Лујић

К. Степинца 82; 23 440 Грачац
Тел: 023/7890 864 Факс: 023/7890 865
Моб: 098/18 01 888

СПЦО У ПЛАШКОМ јереј Слаћан Никић

др. Фрање Туђмана 5; 53 220 Оточац
Тел: 053/771 285; Моб: 098/900 21 71

СПЦО У ОТОЧЦУ јереј Слаћан Никић

др. Фрање Туђмана 5; 53 220 Оточац
Тел: 053/771 285;
Моб: 098/900 21 71

СПЦО У ДРЕЖНИЦИ Њројојереј Милош Орел

Центар 66; 47 313 Дрежница
Тел: 047/566 179 Факс: 047/566 351
Моб: 098/98 33 538

СПЦО У ОГУЛИНУ јереј Милан Симић

Б. Франкопана 16; 47 300 Огулин
Тел: 047/532 475
Моб: 098/13 00 531

СПЦО У СРПСКИМ МОРАВИЦАМА Њројојереј-сѡав. Јеленко Сѡојановић

Докмановићи 10; 51 325 Моравице
Тел/Факс: 051/877 137
Моб: 098/801 051

СПЦО У ПУЛИ

јереј Горан Пејковић

Перој 19; 52 215 Водњан
Тел/Факс 052/520 654 Моб: 098/979 30 38

СПЦО У ДОЊЕМ ЛАПЦУ јереј Предраг Панићелић

М. Тита 11; 53 250 Доњи Лапац
Тел: 053/765 154
Моб: 099/596 25 69

СПЦО У КОРЕНИЦИ Њројојереј Далибор Танасић

IX гард. бригаде 26; 53 230 Кореница
Тел: 053/756 367 Моб: 091/56 56 954

СПЦО У КОСТАЈНИЦИ јереј Никола Малобабић

Д. Трстењака 5; 44 430 Костајница
Тел: 053/851 206 Моб: 098/682 978
Моб: 095/806 18 38

МАНАСТИР ГОМИРЈЕ иђуман Михаило (Вукчевић)

Рибњак 23; 51 327 Гомирје
Тел/Факс: 051/87 81 88
Моб: 091/ 78 14 314

ЧАСОПИС

"Свѡи Сава горњокарловачки"

E-mail:

webmaster@eparhija-gornjokarlovacka.hr

Web stranica

www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

СПЦО У КАРЛОВЦУ јереј Славина Симаковић

Ц. Медовића 11; 47 000 Карловац
Тел/Факс: 047/411 506
Моб: 098/188 26 48
E-mail:
spco-karlovac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

јереј Горан Славнић

Т. Ујевића 5/IV; 47 000 Карловац
Тел: 047/417 018; Моб: 095/880 36 36

СПЦО У КОЛАРИЋУ Њројојереј Мирослав Бабић

Коларић 67; 47 220 Војнић
Тел/Факс: 047/883 519
Моб: 091/590 62 02

СПЦО У ТОПУСКОМ јереј Миле Рисић

Пр. Драшковића 2/а; 44 415 Топуско
Тел: 044/733 329 Моб: 091/585 05 46

СПЦО У ПЕТРИЊИ јереј Славко Шарац

В. Назора 13; 44 250 Петриња
Тел/Факс: 044/813 419
Моб: 091/560 92 79

СПЦО У ДВОРУ Њројојереј Рагослав Анђелић

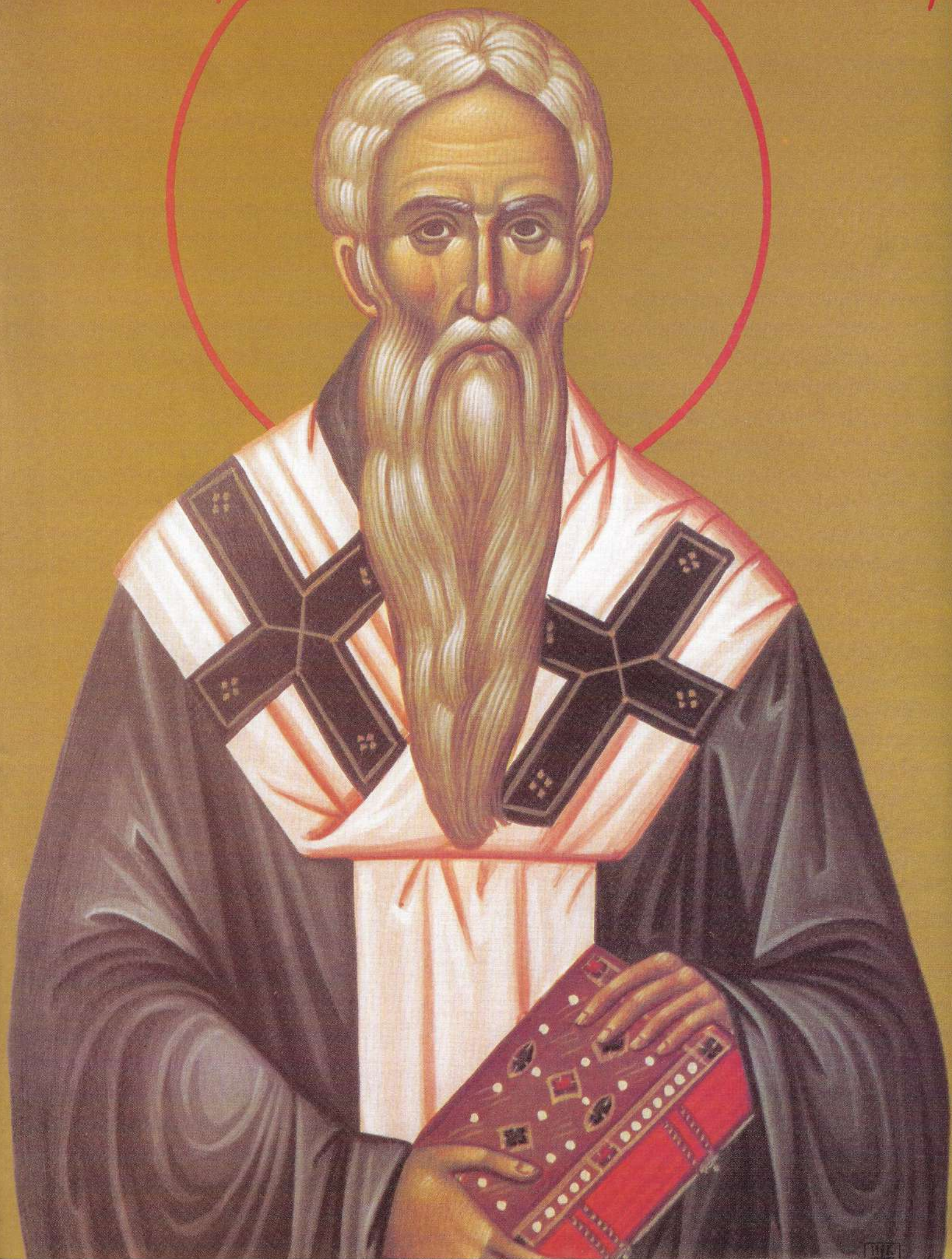
М. Блажевића Чађе 46; 44440 Двор
Тел/Факс: 044/871 811
Моб: 098/563-613

СПЦО У ГЛИНИ јереј Слободан Дракулић

Хрватска 20; 44400 Глина
Тел/Факс: 044/880 615
Моб: 098/977 17 32

СВ. ИГНАТИЈЕ

БОГОНОСАЦ

РОЖДЕСТВО

ХРИСТОВО

